

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona lokak. 11 - Wed. Oct. 11, 1989

FINNISH AMERICAN WEEKLY

85 vuosikerta LXXXV No. 40

45 cents

Suomi-oppituoli Minnesotan yliopistoon

WASHINGTON - Suomen suurlähettiläs **Jukka Valtasaari** allekirjoitti viikko sitten Minneapoliksessa, Minnesotassa Suomen hallituksen puolesta Minnesotan yliopistoon tulevan Suomi-oppituolin perustamista koskevan sopimuksen.

Minnesotan yliopiston puolesta sopimuksen allekirjoitti yliopiston presidentti **Nils Hasselmo**.

Oppituolin nimeksi tulee *Government of Finland and David and Nancy Speer Visiting Professorship in Finnish Studies*.

Tarkoituksena on kutsua eri aloja edustavia tutkijoita, politiikan, kulttuurin ja muiden alojen asiantuntijoita ja vaikuttajia lukuvuodeksi kerrallaan Minnesotan yliopistoon. Täten pyritään laajentamaan suomalaisen yhteiskunnan eri alojen tuntemusta Yhdysvalloissa.

Suomi-professuurin perustaminen on eräs näkyvä ja pysyvä tulos Suomen ja Yhdysvaltain ystävyysvuodesta 1988.

Aloite oppituolin perustamiseen on tullut Minnesotan yliopiston taholta. Yliopisto on myöntänyt tähän tarkoituk-

seen 500,000 dollaria.

Suomen eduskunta puolestaan myönsi tänä vuonna oppituolin perustamiseen Suomen osuutena 250,000 dollaria.

Yksityisinä amerikkalaisina lahjoituksina on saatu 250,000 dollaria. Suurin osa tästä, 200,000 dollaria, on saatu **Nancy ja David Speerin** rahastolta. David Speer on toiminut Suomen varakonsulina Minnesotassa vuodesta 1983 lähtien.

Suomi-ohjelman uskotaan käynnistyvän vuoden 1992 syyslukukaudella.

Rauhanpalkinto Dalai Lamalle

Vuoden 1989 Nobelin rauhanpalkinto myönnettiin torstaina Tiibetin hengelliselle ja poliittiselle johtajalle Dalai Lamalle.

Palkinto myönnettiin maanpaossa elävälle Dalai Lamalle hänen pyrkimyksistään vapauttaa Tiibet Kiinan alaisuudesta rauhanomaisin keinoin ilman väkivaltaa.

Dalai Lama on ehdottanut Kiinalle autonomian myöntämistä Tiibetille, joka on ollut Kiinan hallinnassa vuodesta 1950. Hän on myös sinnikkäästi hakenut laajaa kansainvälistä tukea Tiibetille matkustamalla ympäri maailmaa ja puhumalla maan tilanteesta.

Kiina syytti Nobel-komiteaa

puuttumisesta Kiinan sisäisiin asioihin välittömästi palkinnon julistamisen jälkeen. Nobel-komitean puheenjohtaja Egil Aarvik kielsi, että Dalai Laman palkitsemisella olisi pyritty näpätämään Kiinan johtoa demokratialiikkeen verisestä tukahduttamisesta viime kesänä. 'Tiedämme kyllä, että Nobel-palkinnolla voi olla senlaatuinen vaikutus,' Aarvik myönsi.

'Ensimmäinen ajatukseni oli, että ystäväni ilahtuvat suuresti,' sanoi Dalai Lama kuultuaan palkinnosta. 'Palkinto rohkaisee niitä ihmisiä, jotka uskovat väkivallattomuuteen. Minä itse olen vain buddhalainen munkki, ei sen enempää eikä vähempää.'

Sitkeä rasismi leimahtaa väkivaltaisuuksina

Valkoiset nuoret ampuvat Bensonhurstin italialaiskorttelissa mustan 16-vuotiaan pojan, joka tuli ostamaan käytettyä autoa. Mustien opiskelijoiden vuosittainen työmiesten päivän kokoon-tuminen Virginiassa muuttuu väkivaltaiseksi, kun kansalliskaarti ilmestyy paikalle. Eikö rasismi olekaan kuollut?

Mustat kansalaisoikeusaktivistit ja mustien liikettä seuraavat tutkijat uskovat, että kyse ei ole uudesta rasismin aallosta, vaan pinnan alla koko ajan kyteneen rotuvihan purkauksista. 'Ajoittain rasismi on vain ollut enemmän peiteltyä kuin näkyvää', sanoo Benjamin Hooks, joka toimii kansallisen värillisten etuja ajavan yhdistyksen johdossa.

Mustat itse kokevat joka päiväisessä elämässään rasismin lisääntyneen viime

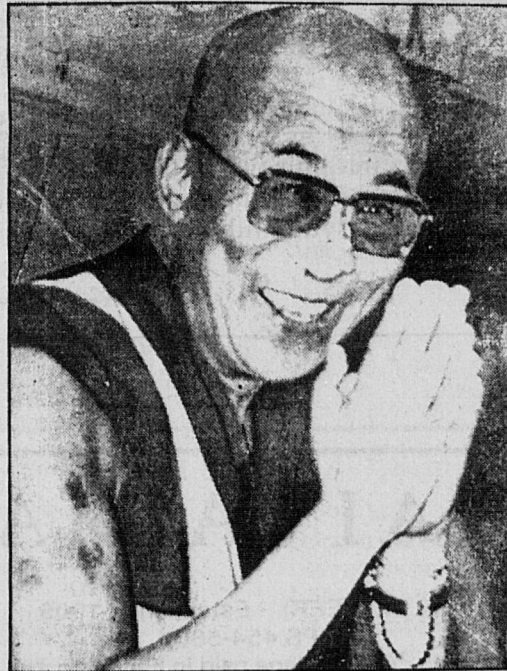
vuosina. Ihmiset tuntuvat sie-tävän aiempaa helpommin rasistisia ilmauksia ja mustien vastaista käytöstä. Monet mustat syyttävät tilanteesta maan johtoa. He katsovat, ettei hallitus ole tehnyt tarpeeksi mustien ja valkoisten välisen eriarvoisuuden ja ennakkojuulojen kitkemiseksi.

Viimeaikaisten rotuvä-kivaltaisuuksien selitystä on etsitty muun muassa valkoisen väestön turhautumista. 'Osa valkoisesta väestöstä tuntee taloudellisen tilanteensa uhatuksi ja käyttää mustaa väestöä syn-tipukkinä', toteaa sosiologi Douglas Massey Chicagon yliopistosta.

Rasismi on luettavissa tilastoista. Mustien ja valkoisten välinen kuilu tulojen, työllisyyden ja koulutuksen suhteen kasvanut vuodesta 1967, sa-

notaan elokuisessa National Urban Leaguen tutkimuksessa. National Reasearch Councilin selvityksen mukaan mustien taloudellinen ja sosiaalinen asema on kyllä parantunut viimeisten viiden vuosikymmenen aikana, mutta 1970-luvulta lähtien mustien asema on heikentynyt suhteessa valkoiseen väestöön.

Taloudellinen eriarvoisuus, rotuerottelu ja ennakkoluulot kasvattavat yhä kuilua mustien ja valkoisten välillä, vaikka rasismi välillä häipyikin uutis-otsikoista. 'Kyse on yhteiskunnan rakenteesta', painottaa sosiologi Aldon Morris Northwesternin yliopistosta. Mustat kansalaisoikeusaktivistit toivovat kansalliselta johdolta aktiivista roolia ja vahvaa otetta mustien aseman parantamiseksi.

Dalai Lama tervehtii lehdistöä.

Bush pyytää Puolalle \$200 miljoonaa

Demokraattien painostuksen kohteeksi joutunut presidentti George Bush pyysi keskiviikkona kongressilta 200 miljoonan dollarin korotusta Puolalle suunnattavaan apuun. Valkoisen talon puemies Marlin Fitzwater sanoi, että yhdysvaltalainen delegaatio lähtee lähiaikoina Varsovaan neuvottelemaan varojen käytöstä Puolan johdon kanssa.

Aiemmin tänä vuonna hallitus on pyytänyt kongressilta 100 miljoonaa dollaria puolalaisen yritysrahastoon ja 19 miljoonaa ympäristönsuojeluun. Kongressin demokraatit ovat syyttäneet Bushin avustusohjelmaa riittämättö-

mäksi ja vaativat tuntuvaa korotusta avun määrään. Senaatin ulkoasiain komitean hyväksymässä suunnitelmassa Puolan hallitukselle myönnettäisiin 1,2 miljardin dollarin avustus.

Valkoinen talo ja kongressi haluavat todennäköisesti päästä sopimukseen avun määrästä ennen Puolan Solidaarisuus-liikkeen johtajan Lech Walesan Yhdysvaltain vierailua marraskuussa.

Bushilla on mahdollisuus käyttää veto-oikeuttaan, jos kongressi esittää suurta apupakettia, mutta Fitzwaterin mukaan hallitus on valmis vielä neuvottelemaan avustussummasta.

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

pages 8 - 10

- U of M establishes Finnish chair
- Slice of Finnish Americana on view in Gardner, Mass
- 'Ariel' succeeds in NYC
- Remembering George Glad

Sisäsivuilla:

- Uutta tietoa Neptunuksesta sivu 2
- Floridan kuulumisia sivu 5
- Fitchburg ja ympäristö sivu 12
- Suomesta ja suomalaisista sivut 14 & 15

Vaatetus ei oikeuta raiskaamiseen

Floridalainen valamiehistö vapautti viime viikolla raiskaamisesta syytetyn miehen sanomalla uhrina olleen naisen "pyytäneen sitä pukeutumisellaan". Perustelu tuntuu uskomattomalta ja on suututtanut seksuaalisen pahoinpitelyn uhrien kanssa työskenteleviä henkilöitä sekä eri naisjärjestöjä.

Kolmen miehen ja kolmen naisen valamiehistö julkisesti perusteli päätöstään tullen siihen johtopäätökseen, että uhrina olleen naisen pukeutuminen osoitti hänen "halunneen pitää hauskaa". Tuskinpa kukaan nainen luokittelee raiskaajan uhrina olemista hauskaksi.

Tuntuu todella uskomattomalta, että vielä 1980-luvun lopulla tällaiset perustelut ovat mahdollisia. Valamiehistön lausunnon mukaan raiskaajaa on oikeutettu rikokseensa, mikäli uhri on pukeutunut seksuaalisesti kiihottavaan asuun. Tällaisen perustelun mukaan suurin osa maamme hiekkarannoista tulisi sulkea.

Entäpä, jos kalliiseen pukuun ja kultakelloon varustautunut mies joutuisi pahoinpitelijä-varkaan kohteeksi samaisella pimeällä pysäköintialueella? Tuskinpa valamiehistö pitäisi uhria syyllisenä sillä perusteella, että tämä oli pukeutunut hyviin vaatteisiin ja "pyysi kimppuunsa käymistä".

Valamiehistö on väärällä linjalla senteittensä suhteen. Kellään ihmisellä ei ole oikeutta hyökätä toisen kimppuun (ei edes naisen) sillä perusteella, että tämä näyttää huonomaineiselta.

Voyager 2:n pitkän taipaleen huipennus:

Kuvat Neptunuksesta toivat kaukaisen planeetan lähemmäksi

Pieni vihertävä levy, jota kiertää kaksi vähäistä valotäplää. Sellainen on Maasta kaukoputkella katsottuna *Neptunus*, Auringosta luetuna kahdeksas planeetta.

12 vuotta sitten matkaan lähetetty luotain *Voyager 2* otti loppukäsästä lähikuvia tähän asti huonosti tunnetusta kaukaisesta taivaankappaleesta.

Voyagerin ansiosta Neptunuksesta tiedetään nyt suunnilleen saman verran kuin meitä lähempänä olevista planeetoistakin.

Oppi- ja tietosanakirjat joudutaan täsmentyneiden tietojen takia kirjoittamaan Neptunuksen osalta uudelleen, eikä vähiten siksi, että Voyager löysi kuusi uutta kuuta.

Aikaisemmin tunnettiin vain kaksi Neptunuksen kuuta, suurikokoinen Triton (halkaisija 2720 km) ja Nereid (halkaisija 170 km). Yksi Voyagerin löytämistä kiertolaisista on Nereidiä suurempi. Sen halkaisija on noin 200 km, mutta se ei ole lähellekään pallon muotoinen vaan pikemminkin kolmiomainen.

Vaaleanpunainen kuutamo

Kauneimmat lähikuvat Voyager otti Tritonista. Se on hyvin kirkas taivaankappale, jonka eteläistä pallonpuoliskoa peittää vaaleanpunainen "jää", metaanin ja typen jähmettynyt seos. Hempeä väri aiheutuu todennäköisesti orgaanisista yhdisteistä, joita syntyy metaanista Auringon säteilyn vaikutuksesta.

Voyager löysi Tritonista myös kaasukehän. Aikaisemmin aurinkokunnastamme on tunnettu vain kaksi kuuta (Saturnuksen Titan ja Jupiterin Io), joilla on oma "ilmakehä". Tritonin ilma koostuu pääasiassa typestä. Ilmanpaine sen pinnalla on vain kymmenesmiljoonasosa. Maan vastavasta, mutta silti Tritonin taivaalla on pilviäkin.

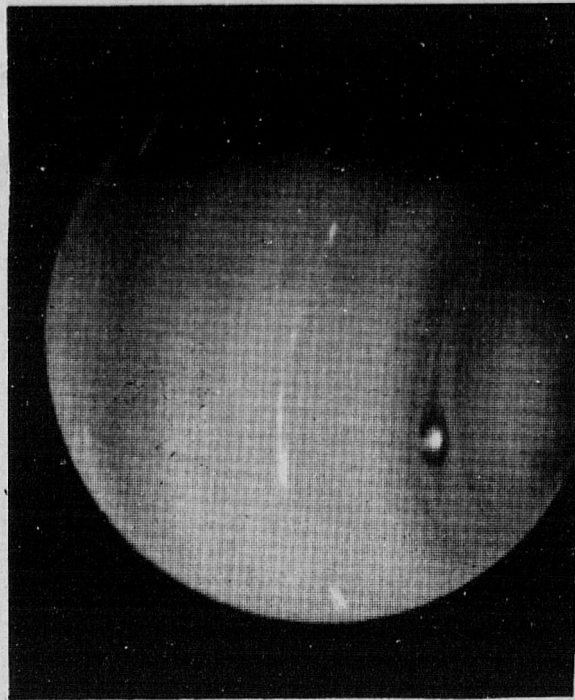
Tritonin pinta nuorempi kuin Kuun

Neptunuksen suurimman

Nimipäivät

Lokakuun 23 p., Severi
Lokakuun 24 p., Asmo
Lokakuun 25 p., Sointu
Lokakuun 26 p., Amanda, Manta, Niina
Lokakuun 27 p., Helli, Helle, Hellä Hellin
Lokakuun 28 p., Simo
Lokakuun 29 p., Urmas

Tätä kuvaa ottaessaan Voyager oli jo etääntymässä Neptunuksesta. Tästäkin nähdään selvästi kaasukehän sumuisuus, vaaleita pilvimuodotelmia ja oikeassa reunassa tumman renkaan ympäröimää vaalea läiskä. Se on valtava myrskykeskus.

kuun pinta on kuin kudosta. Siinä risteilee pitkiä toisiinsa liittyviä harjujonoja, joiden välissä on kulmikkaita laaksoja ja kukkuloita. Korkeimmatkin harjanteet nousevat vain muutamia satoja metrejä pinnan yläpuolelle.

Tritonin ulkokuoressa on paljon jähmettynyttä typpeä ja metaania, jotka ovat pehmeää ja valuvaa ainesta. Korkeuserot tasoittuvat pian, jos niitä jostain syystä syntyy.

Tritonin pinnalla on vain vähän kraatereita, mikä osoittaa, että se on kiinteytynyt suhteellisen vähän aikaa sitten. Aurinkokunnan ajanlaskussa "vähän aikaa sitten" tarkoittaa 500 miljoonaa vuotta.

Tritonin pinnan vanhimmatkin osat ovat ilmeisesti nuorempia kuin oman Kuume pinta.

Yhden teorian mukaan Triton kuten myös Pluto olisivat niitä taivaankappaleita, joista Uranus ja Neptunus alkujaan muotoutuivat. Triton vain ei syöksynyt Neptunuksen sisään, vaan jäi sitä kiertämään. Kiertolaisen pinnan nuoruus näyttäisi tukevan tätä teoriaa.

Aurinkokunnan hyisin paikka

Jotkut tutkijat ennakoivat, että Tritonista löytyisi nestemäisen typen muodostamia järviä. Voyagerin mittausten mukaan siellä on kuitenkin liian kylmä. Itse asiassa se on tunnetuista aurinkokuntamme kappaleista hyisin; lämpötila kohoaa vain 37 astetta absoluuttisen nollapisteen yläpuolelle.

Järviä ei siis Tritonissa ole, mutta sen sijaan havaittiin merkkejä yhä aktiivisista tyypeistä sylkeistä tulivuorista planeetta

Toinen sininen planeetta

Itse neptunus osoittautui yhtä siniseksi kuin Maakin on avaruudesta nähtynä. Neptunuksen sininen väri johtuu osittain valon taittumisesta sen kaasukehässä ja osittain siitä, että kaasukehän sisältämä metaani imee punaista valoa.

Neptunus on 30 kertaa niin kaukana Auringosta kuin Maa, jatkuu seuraavalla sivulla

RAIVAAJA

(THE PIONEER) - Established 1905
(UPS 454-580)

Second class postage paid in Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Postmaster: Send address change to Raivaaja, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR
BUSINESS MANAGER

Marita Cauthen
Jonathan Ratila

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 am to 4 pm

TELEPHONE (508)343-3822

SUBSCRIPTION RATES:

USA: 12 mo. - \$20.00; 6 mo. - \$13.00; 3 mo. - \$9.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$24.00; 6 mo. - \$17.00

Advertising rates available upon request

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1989: Yhteensä: \$11,730.26

Mary Lehtosen muistolle
Lempi ja Wilho Aalto, Westminster, MA \$10.00

Kiitos lahjoittajille!

KUVAT ... jatkoa edellisiltä

Niinpä sen saama säteilyenergia on erittäin vähäinen. Tutkijat eivät siksi odottaneet mainittavia sääilmiöitä. Tässäkin suhteessa Voyagerin keräämät tiedot ja kuvat yllättivät.

Raivokkaita myrskyjä

Neptunuksen kaasukehässä onkin hyvin paljon säätahtumia. Planeetta on itse asiassa varsin myrskyisä. Tuulet ujelavat sen pintaan nähdessä jopa 400 metrin sekuntinopeudella.

Tutkijat selittävät suuria tuulen nopeuksia sillä, että virtaukset eivät ole pyörteisiä, *turbulentteja*, jolloin kitka kaasukerrosten välillä on paljon pienempi kuin esimerkiksi Maassa. Niinpä vähäkin energia voi saada aikaan myrskytuulia.

Neptunuksen kaasukehä on myös varsin syvä. Voyager kuvasi 50-100 kilometrin korkeudessa muodostuneita yläpilviä. Nämä pilvet saattavat aiheutua erikoisesta metaanin kiertokulusta.

Auringon ultraviolettisäteily muuttaa korkealla kaasukehässä olevaa metaania suuremmiksi hiilivetymolekyyleiksi. Ne ovat raskaita ja alkavat pudota kohti planeetan pintaa samalla kun ne kiinteytyvät hiukkasiksi.

Alempana kaasukehässä on lämpimämpää, minkä vuoksi raskaammat hiilivedyt hajoavat jälleen kevyeksi metaaniksi, joka taas kohoaa ylöspäin, ja niin edelleen.

Magneettikenttä yllätti tutkijat

Voyagerin mittaama Neptu-

nuksen magneettikenttä oli ennakkotietoihin nähden kenties kaikkein yllättävin. Se on jopa heikompi kuin Maan magneettikenttä ja siis myös heikompi kuin muiden suurten planeettojen, Jupiterin, Saturnuksen ja Uranuksen magneettikenttä.

Neptunuksen magneettikenttä on 50 asteen kulmassa sen pyörimisakseliin nähden, mikä Maahan suhteutettuna merkitsisi sitä, että magneettinen pohjoisnapa olisi jossain Kalifornian tienoilla.

Pyörimisakselin ja magneet-

tikentän välisen suuren kulman on arveltu liittyvän planeetan napaisuuden vaihtumiseen. Maankin tiedetään vaihtaneen magneettinapojaan useita kertoja. Tässäkin suhteessa Voyagerin keräämät tiedot antavat astroneemeille uutta pohdittavaa.

Voyager täsmensi myös käsitystä Neptunusta ympäröivistä renkaista. Aikaisemmin arveltiin, että planeetalla saattaisi olla osittaisia renkaita. Voyager kuvasi kuitenkin kolme kapeaa rengasta verrattain kaukana Neptunuksen

pinnasta ja yhden leveän lähteltä pintaa.

Uloin rengas on epätavallinen, sillä suurin osa renkaan muodostavasta aineksesta on keskittynyt muutamaa selvästi kirkkaampaan alueeseen. Näillä alueilla on melko kookkaitakin pikkukuita suurimpien halkaisijat ovat jopa 20 kilometriä.

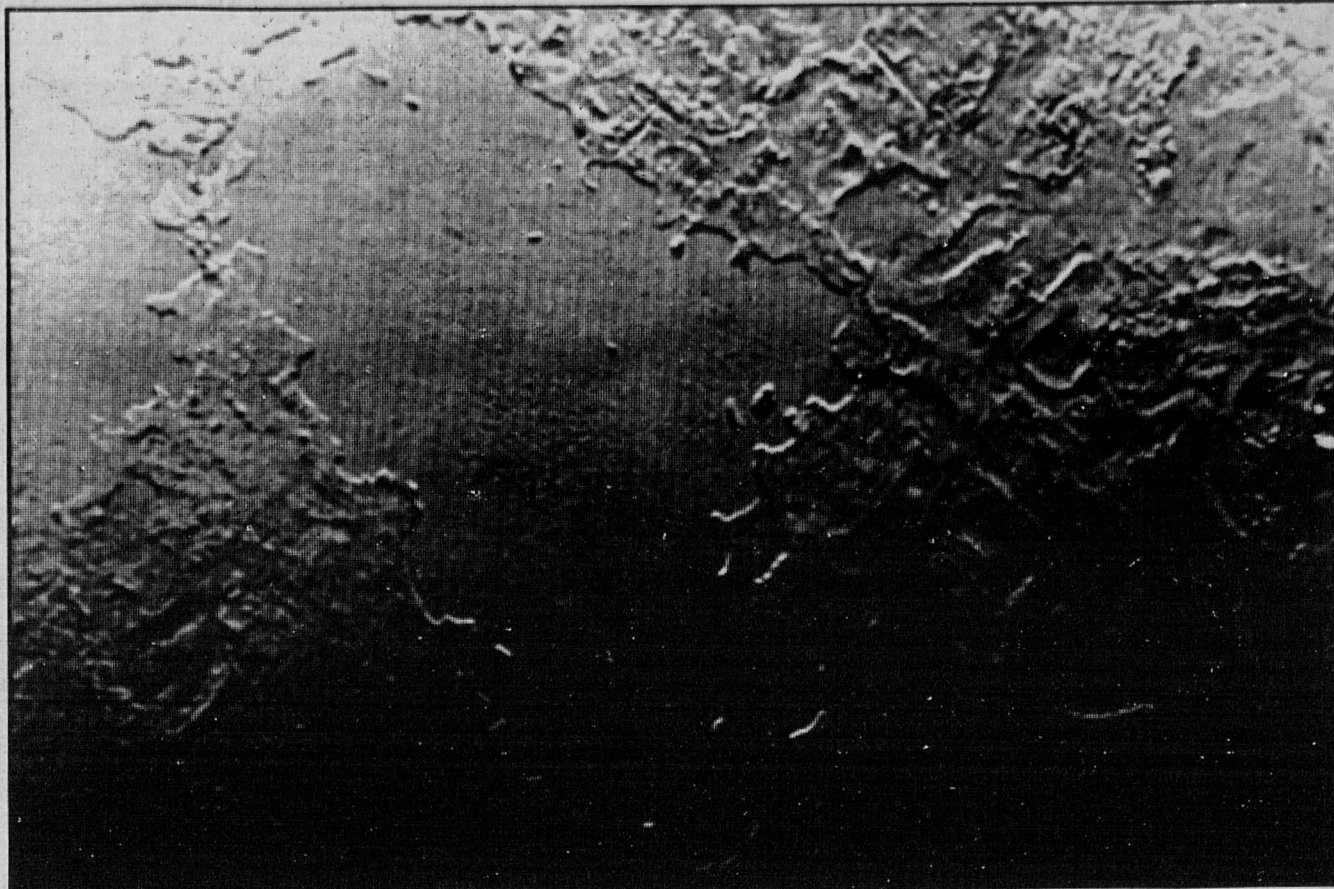
Viimeistä palvelusta toivotaan

Voyager 2 on tehnyt jo tähän mennessä paljon enem-

män kuin siltä voitiin kohtuudella odottaa.

Nyt se jatkaa loputonta matkaansa Aurinkokunnan ulkopuolelle avaruuteen. Vielä yhtä palvelusta siltä halutaan ennen kuin se loittonee radioyhteyden tavoittamattomiin: tutkijat toivovat, että Voyager vielä välittäisi kuvan siitä, millä koko Aurinko kunta näyttää ulkopuolelta katsottuna.

Juhani Leskinen
(Demari)

Yksityiskohta Tritonin pinnalta osoittaa, kuinka erinomaista kuvamateriaalia Voyager 2 pystyi Maahan välittämään. Kuvaa hallitseva allas on noin 200 kilometriä leveä ja 400 km pitkä. Altaan alareunassa erottuvat heikosti kahden muinaisen tulivuoren kraatterit, joiden reunat ovat sortuneet altaan aikanaan täyttäneeseen nesteeseen. Tämäkin kuva todistaa tritonin pinnan nuoruutta: toisten kappalaiden törmäyksessä syntyviä kraattereita ei ole.

Ulkoministeri Pertti Paasio:

Turvattomuus ja köyhyys YK:n suuret haasteet

Tämän vuosisadan viimeiselle vuosikymmenelle siirryttäessä YK:n suurimmat haasteet ovat turvattomuuden ja köyhyyden poistaminen.

Tämä oli Suomen ulkoministeri *Pertti Paasio* (sd) keskeinen viesti hänen pitämässään Suomen puheenvuorossa YK:n yleiskokouksessa New Yorkissa.

pahtumat ovat hiljan osoittaneet, kuinka tärkeätä ihmisoikeuksien kunnioittaminen on, hän totesi viitaten epäsuorasti Kiinan tapahtumiin alkukestästä.

YK:lla tärkeä rooli köyhyyden poistamisessa

Köyhyyden poistamisessa YK:lla on Paasion mielestä oma tärkeä asemansa. Hän

asetti toiveita ensi vuonna järjestettävään kansainvälistä taloutta käsittelevään yleiskokouksen erityisistuntoon sekä valmisteilla olevaan maailmanjärjestön kehityssuunnitelmaan ensi vuosikymmenelle.

Kehitysmaiden velkataakan hoito on johtanut voimavarojen virtaamiseen näistä maista teollistuneisiin maihin. Tämä kehityssuunta tulee käänt-

tää, Paasio sanoi ja totesi, että YK:n kehitysapusuosituksen noudattaminen auttaisi tähän päämäärään pyrittäessä.

- Suomi saavuttaa omalta osaltaan tänä vuonna tuon YK:n asettaman tavoitteen kannavimalla 0.7 prosenttia bruttokansantuotteestaan julkiseen kehitysapuun, hän mainitsi. Ympäristöongelmista Paasio mainitsi erityisesti ilmaston

muutokset. Hän toivoi, että Suomessa keväällä pidetyn otsonikokouksen rohkaisevat tulokset johtaisivat ensi vuonna järjestettävässä kokouksessa myös oikeudellisesti sitovaan otsonikerrosta ohentavien aineiden käyttökieltoon.

Rauhanturvatoiminnan osalta Paasio painotti toiminnan rahoituksen kehittämistä ja mainitsi yhtenä vaihtoehtona pääsihteerin Javier Perez de Cuellarin esittämän erityisen vararahaston perustamisen toimintaa varten.

Namibian tilanteesta Paasio sanoi Suomen odottavan luottavaisena hetkeä, jolloin YK voi toivottaa itsenäisen Namibian maailmanjärjestön jäseneksi.

Demokraattisten vaalien järjestäminen Israelin miehittämällä alueella voisi Paasion mukaan helpottaa tilannetta Lähi-Idässä edellyttäen, että vaaleja valvotaan asianmukaisesti ja ne sisällytetään alueen kokonaisvaltaiseen rauhansuunnitelmaan.

Uusia painotuksia ulkoministeri Paasion puheessa olivat ympäristökysymysten laaja käsittely ja tiukka kannanotto ihmisoikeuksien puolesta. Alueellisista kysymyksistä vain Namibia ja Lähi-Idä nousivat esille.

Aseidenriisunnassa koko maailman mitassa Suomen toivekohdistuvat erityisesti kemialliset aseet kieltävän sopimuksen valmistumiseen, Paasio sanoi ja toi esiin Suomen panoksen sopimuksen todentamiseen liittyvässä tutkimustyössä. Yhdysvaltojen ja Neuvostoliiton kahdenvälisissä keskusteluissa äskettäin saavutettuja tuloksia hän piti erityisen tervetulleina.

Paasio painotti, että turvallisuuden kuuluu myös ihmisoikeuksien kunnioittamiseen.

- Vain kansaa edustava hallitus, joka kunnioittaa ihmisoikeuksia ja siten nauttii omien kansalaistensa luottamusta voi turvallisesti mielin katsoa tulevaisuuteen ja onnistuneesti ylläpitää vakaita suhteita muihin hallituksiin. Eräät draamattiset, jopa traagiset ta-

"Ariel" suosittu New Yorkissa

Suomalaisen elokuvaohjaajan Aki Kaurismäen elokuva "Ariel" sai erittäin suopean vastaanoton äskettäin New Yorkin filmifestivaaleilla.

Originelli musta komedia "Ariel" kertoo Suomen Lapis- asuvasta kaivostyöläisestä Taisto Kasurisesta (Turo Pajala), jolla on ihmeellinen kyky tehdä kovaonninen elämänsä pahempaan pahemmaksi.

Kaivoksen suljettua ovensa Taisto matkustaa Etelä-Suomea kohti kulkuneuvonaan ylittäen perimänsä amerikkaurautta, valkoinen avoauto Cadillac.

Mikään ei voi olla huvittavampaa kuin seurata lumisissa Lapin maisemissa autolla tiellä avoautossa (katto kun ei ollut ylösnoussakseen) matkaavaa huivipäistä miestä suomalaisen tangomusiikin soidessa hartaana taustalla.

Mielenkiintoista suomalaiselle katsojalle lähes täysin amerikkalaisen yleisön keskuudessa oli se, että muu yleisö nauroi yhtä helakasti aivan samoissa kohdissa.

Kaurismäki oli siis onnistunut kuvaamaan suomalaismiehen elämää kansainvälisen huumorin värittämänä.

Kuljemme vähäsanaisen ja eleisen Taiston vanavedessä Lapista Helsinkiin, missä rahaton mies (naivisuutensa

johdosta hän on helppo saalis pikkurovoille) hakee yömajaa Pelastusarmeijan miesasuntolasta.

Taiston huono onni näyttää muuttuvan hänen tutustuttuaan yksinhuoltajaäitiin, lapulaisena työskentelevään Irmeliin (Susanna Haavisto). Tämä päättääkin olla antamatta sakkolappua, ja jättää työnsä sillä hetkellä voidakseen mennä illalliselle Taiston kanssa.

Se mitä Taisto ja Irmeli tuntevat toisiaan kohtaan tuskin voidaan kutsua rakkaudeksi ensi silmäyksellä, enemmänkin päätökseksi siihen tyyliin, että "tämä on nyt tästä lähtien ikuisia yhdessäoloa". Irmelin kysyessä: "Jätätkö minut aamulla?" Taisto vastaa: "En, tämä on ikuisia."

Kertomatta elokuvan juonta kokonaan, mainittakoon vain, että Taiston seikkailut jatkuvat samaan lakoniseen tyyliin tilanteesta toiseen.

Ohjaaja Kaurismäki oli itse paikalla kertoen yleisölle ennen elokuvan alkua "tehneensä elokuvan vain pilataksaan ihmisten (elokuvan esitysai-ka) sunnuntai-iltapäivän. Kädessään hän kantoi samaa vanhaa matkaradiota, mikä näytteli keskeistä osaa itse elokuvassa.

Elokuvan lopuksi oli järjes-

tetty lyhyt kysymys- ja vastaustuokio, minkä aikana katsojilla oli tilaisuus tutustua ohjaajaan. Runsaitten aplodien vastaanottama Kaurismäki pyyteli anteeksi, "kun ei ollut osannut tehdä parempaa elokuvaa".

Newyorkilaiselle yleisölle Kaurismäen kyynillinen asennoituminen oli mannaa. Kysäsi- pö joku jopa, että "missä

(komediaklubissa) esiinnyt seuraavaksi?"

Elokuva on saanut erittäin kiitettäviä arvosteluja amerikkalaisissa lehdissä New York Times'ia ja Premiere -lehteä myöten. Monet amerikkalaiset välittäjät ovat myös ilmais-

seet kiinnostuksensa elokuvan saamisesta kaupalliseen myyntiin Yhdysvalloissa.

Toivottavasti se onnistuu, sillä elokuva on todellinen helmi ainakin mustan komedian ja epätavallisen elokuvan harrastelijoille.

"Arielin" Susanna Haavisto ja Turo Pajala.

Aseistakieltäytyminen lisääntyy Etelä-Afrikassa

Yli 750 valkoista eteläafrikkalaista ilmoitti äskettäin, että he eivät hyväksy asevelvollisuuttaan, koska armeija on heidän mielestään rotusorron väline.

Asevelvollisuuden vastustajat ovat antaneet nimensä listalle, joka toimitetaan maan puolustusministerille Magnus Malanille. Vastustajia saattaa odottaa jopa kuuden vuoden vankeus.

Vain valkoiset eteläafrikkalaiset miehet joutuvat kahden vuoden palvelukseen. Sitä seuraavat vielä yhteensä kahden vuoden kertausharjoitukset. Asevelvollisuus koskee vain

valkoisia. Vapautuksen saa vain uskonnollisen vakauksen perusteella.

Aseistakieltäytymiskampanjaa johtava Loppu asevelvollisuudelle -ryhmä kieltettiin viime vuonna Etelä-Afrikassa vallitsevan sotatilalain vastaisena. Ryhmä ilmoitti äskettäin uhmaavansa kieltoa.

Etelä-Afrikan vankiloissa kärsii tällä hetkellä vankeusrangaistustaan kolme aseistakieltäytyjää. Monet nuoret miehet siirtyvät ulkomaille välttääkseen asepalvelun, jonka puitteissa joutuu puolustamaan valkoisten ylivaltaa.

Finlandia Foundation New York Metropolitan Chapter

Finlandia Foundationin New Yorkin jaosto kokoontuu perjantaina, lokak. 13. p:nä klo 8 illalla Central Presbyterianin kirkossa, mikä sijaitsee Park Avenuen ja 64th Streetin kulmauksessa.

Puhujana toimii komentaja Markku Moisala. Hän on palvelut Suomen laivaston rannikkovartiostossa ja toimii parhaillaan sotilaallisena neuvonantajana Suomen Yhdistyneiden Kansakuntien edustuksessa. Viimeisten viiden toista vuoden ajan hän on osallistunut YK:n rauhantoiimiin.

Komentaja Moisala tulee puhumaan Suomen roolista YK:n rauhanturvajoukoissa.

DANIELSON OIL CO.
ATLANTIC Polttoöljyä
Recapping

Commerce Ave.
DANIELSON, CT.

THE FINLANDIA FOUNDATION
Metropolitan Chapter, Inc.

Meetings every 2nd Friday of
the month, from Oct. through May

593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590

GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

Suomen Pääkonsulinvirasto

Finland House
540 Madison Avenue
New York, N.Y. 10022
Puh. (212)832-6550

Pääkonsulinvirasto on yleisölle avoinna passi-ym. asioissa maanantaista perjantaihin klo 10-1 välisenä aikana.

Sanomalehti
aina ajan tasalla

Imatra Seura

740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin 718-438-9426

Veikko Laiho, puh.joht.

SAUNA TILAUKSESTA

OKTOBERFEST

Lauantaina, lokak. 21. p:nä klo 7 ill.

Imatra Hall

740 - 40th St., Brooklyn, NY

Buffet-illallinen olueineen

Ohjelmaa

Suomalaiset Naisvoimistelijat tanhuavat

Ammattilaisorkesteri

Moonlighters

soittaa kaikenlaista musiikkia

Liput \$12.00 jäseniltä \$15.00 muilta
Tiedustelut ja varaukset puh.: (718) 438-9426

Arpajaisten päävoittona Suomi-matka
Finnairin sinivalkeisilla siivillä

The Robert H.
Auchmoody Funeral Homes
Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn.
Tel. 774-3284

Central Village
Tel. 564-2147

EDW. C. HALVORSEN, INC.
FUNERAL DIRECTORS

5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220
In continuous service to the community since 1849

Floridan kuulumisia

Tropiikin portilta

Pelkäsittekö Floridassakin?

Kyllä kai moni oli huoletunut täällä kapealla Floridan niemellä, kun pyörremyrsky Hugo ilmaantui merellä näkyviimme ja uhkasi loiskahtaa maalle.

Mutta eikös ollut ihme, kun Hugo äkkiarvaamatta kääntyi pohjoiseen päin ja nousi maalle vasta Floridan pohjoispuolella. Se kai muisti, että se olikin tuo Carolina, joka nyt ensin pitää kurittaa.

Charlestonissa, Etelä-Carolinassa ihmiset heräsivät

niin voimakkaaseen myrskyyn, että luulivat maailmanlopun tulleen. He näkivät asumuksien kääntyneen ylösalaisin.

Korkeat puut muuttuivat säpäleiksi jo ilmassa ennen kuin rojaltivat maahan muuttaen tiet ja kadut läpipääsemättömiksi.

Hugo pilasi kunnonmiehen nimensä, kun tappoi 11 ihmistäkin ja loukkasi vielä enemmän.

Venäjällä Stalinin kauhut yhä näkyvät

Neuvostoliitossa Stalinin terroristihallituksen luurangot yhä tulevat näkyviin ja antavat puheenaihetta. Siperiassa Ob joki kuljettaa ihmisten luurankoja.

Bultavassa jokivarren sankakuopat ovat irrottaneet 5,000 luurankoa, jotka ovat tulleet kaikkien näkyviin, kun tulivat joet kuljettavat luurankoja kaikkien näkyviin.

Luurangot olivat säilyneet

sannassa vuosikymmeniä, kunnes tulvat lähtivät niitä kuljettamaan. Viranomaiset ovat tutkineet löytöjä ja nyt nimittävät aluetta Stalinin uhrien hautausmaaksi.

Tutkijat ovat kaivaneet esille 20 miljoonaa luurankoa. Kaikki Joe Stalinin kauhujan uhreja.

Uutiset eivät kaikki miellyttäviä

Joskus tekisi mieli selittää lukijoille, että uutisissa on joskus epämiellyttävää, jopa kauhututtavia asioita. Ei niitä mielellään kertoisi, mutta ne kuuluvat asiaan, eikä niitä tahtoisi jättää pois.

Varma säilöpaikka

"Missä sinä säilytät arvopapereitasi? "Eivätkö lapset löydä niitä ja hävitä?" "Pidän niitä heidän koulu- kirjojensa välissä."

Reino W. Suojanen.

Finnish-American Rest Home, Inc.
1800 SOUTH DRIVE, LAKE WORTH, FLORIDA 33461-6199

Lokak. 5, 1989

Helluntaikirkolle lämpimät kiitokset viime sunnuntain hartaushetkestä Lepokodilla.

Maanantaina saimme nauttia musiikista, jota esittivät Leo Jaakkola ja C. Hedlund.

Tiistaina Ed Haapa johti yhteislaulua, ja omat solistimme esiintyivät.

Keskiviikkoamusta puoleen päivään oli Helplinghands-ryhmä kovassa työn touhussa.

Heidän työpanoksensa oli aivan uskomaton, mistä vilpittömästi kiitoksemme jälleen Teille.

Perjantaina pastori Eino Salo Nasaret-kirkolta piti hartaushetken, ja me lauloimme kaunista hengellistä musiikkia.

Sydämelliset kiitoksemme Teille kaikille yllämainitut ystävämme, samoin kiitokset

ulkoiluttajille.

Kiitoksemme Aili Puskalalle, Nadja Salomaalle ja Kaija Kalervolle käsityölahjoistanne. Rouva Kaisa Wuori lahjoitti äänilevyjä, kiitos niistä.

Huom! Lauantaina 14. lokakuuta klo 8 alkavat Annan-Majalla syksyn ensimmäiset myyjäiset, jotka Lepokodin ystävät ovat järjestäneet. Veripankin auto on silloin paikalla, ja luovuttajia kaivataan kovasti. Tervetuloa luovuttamaan Lepokodin veripankkiin.

Toinen tärkeä asia: Lepokodin jäsenkokous on Annan-Majassa lauantaina 28. päivä klo 1. Pitäkää päivä muistissa.

Lepokotiterveisin

Elina Kuronen

Venezuelan ruohosto maiden eläinmaailma

Etelä-Amerikan suurimmat joet Amazonas ja Orinoco saavat vetensä Andeilta. Suurelta osin näitä jokia reunustavat sademetsät. Orinoccon latvaosissa sijaitsevat Venezuelan ruohotasangot, erityisesti Orinoccon sivujoen Apuren kahden puolen. Niitä kutsutaan llanoiksi.

Llanojen kasvillisuus muistuttaa suuresti maapallon muiden laajojen ruohostojen kasvillisuutta, vaikka kasvilajit ovat toiset kuin esimerkiksi Afrikan savanneilla ja Pohjois-

Amerikan preerioilla.

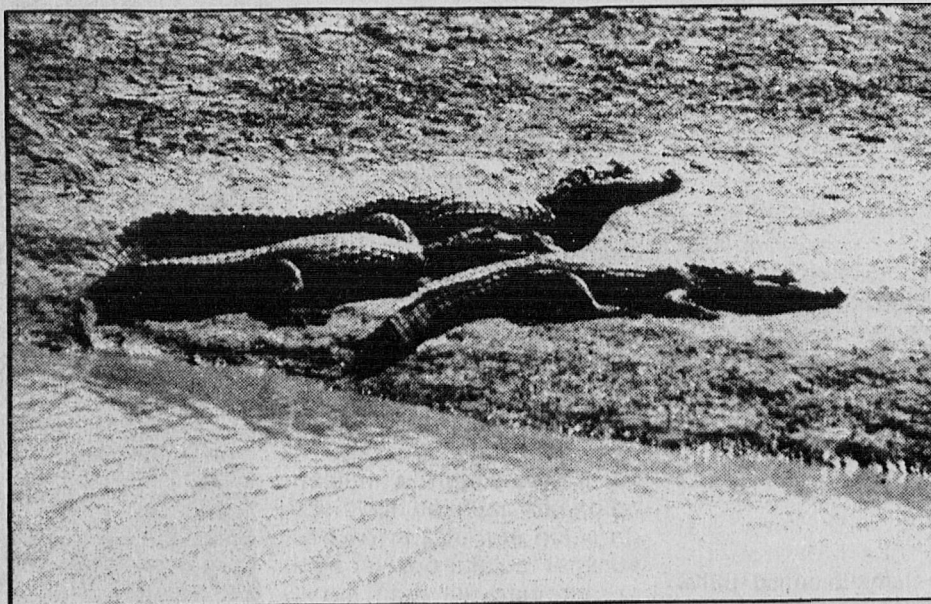
Venezuelan llanojen eläimistö on runsas. Alkuperäisiä suuria ruohonsyöjiä ovat valkohäntäpeurat ja kapybarat. Jälkimmäinen on maailman suurikokoisin jyräjä, josta on käytetty harhaanjohtavaa ni-

meä vesisika. Se elää kyllä vedessä, mutta sukulaisuus sikojen kanssa on etäinen.

Venezuelan ruohostomailla on myös sikoihin kuuluvia pekareita. Edelleen siellä tavataan hidas kulkija muurahaiskarhu, jolla on myös harhaanjohtava nimi. Karhu se ei ole vaan kuuluu vajaahampaisten lahkoon.

Kapybara on ollut aikoinaan intiaaneille tärkeä eläin lihan tuottajana. Kun eurooppalaiset valloittajat saapuivat, he toivat karjaa ja karjapaimenusta varten hevosia. Nämä kilpailevat yhä kapybarojen kanssa laumista. Viime vuosina on kapybarojen suojeluun kiinnitetty huomiota puhtaasti käytännön syistä. Se ei kuluta laitumia kuten lehmät, vuohet, lampaat ja hevoset vaan käyttää niitä kasvun mukaan. Silti kapybarasta saatava lihan tuotto ylittää kaksinkertaisen kolmen kerroin karjasta saatavan.

Kapybaran liha on vaaleaa. Kauan sitten Venezuelan valloittajat lähettivät paaville kapybaran lihaa, tiedustellen, voiko sitä syödä paaston aikana, koska se muistutti kalan lihaa. Paavi tiedusteli, missä kyseinen otus elää. Kun vastaus oli: vedessä, paavi ilmoitti sallivansa kapybaran lihan syönnin paaston aikana.

Orinoco-joen latvoissa Etelä-Amerikassa sijaitsevat Venezuelan ruohotasangot, erityisesti Orinoccon sivujoen Apuren kahden puolen. Näillä seuduilla elää mm. runsaasti kaimaaneja. Kaimaanien runsalukuisuuteen on syynä se, ettei niiden kova nahka kelpaa hienostelijoiden kenkiin eikä laukkuihin.

knollwood groves

Hedelmäpakkauksia - Kauniita hedelmäkoreja
Tilauksia täytetään pyydettyäessä
10 eri laatua olevia sitrus-hedelmiä
Lahjatavarakauppa, jossa yli 1000 valikoimaa

Avoimna maanantaista lauantaihin, klo 9 ap. - 5:30 ip.

8053 Lawrence Road

Yksi maili etelään Hypoluxo tieltä

Boynton Beach, Florida 33436 - Puh. (305) 734-4800

American Finnish Tourist Club

301 Central Blvd.

Lantana, Fla.

Joka sunnuntai ohjelmalta tai konsertti ja tanssia lopuksi
Joka lauantai koko illan tanssit eri seurojen järjestämänä.
Ilmastoitu haali, hyvä musiikki, iloinen ystävien seura! Torstaina ja sunnuntaina klo 12 haali avoinna pelejä ja seurustelua varten.
Ravintola avoinna ohjelma- ja tanssi-iltoina. Tarjotaan kahvia voileipiä riisipuuroa hedelmäkeiton kera ym.

Tervetuloa Turistiklubille!

ACE HARDWARE

1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

Vasemmalla Kotikutomo Helmi Vuorelman valmistama Orimattilan pitäjänpuku vuodelta 1920. Oikealla sama puku nykyisessä asussaan.

Tietoyhteiskunta juhlii kansallispuvussa

Kansallisuusaatteen innoittamana ryhdyttiin Suomessa tekemään kansallispuvuita 1800-luvun loppupuolella. Tänä vuonna 80-vuotisjuhlaansa viettävä Helmi Vuorelma Oy on valmistanut kansallispuvuita vuodesta 1913 lähtien. Paljon taitoa ja käsityötä vaativien kansallispuvien valmistaminen luontui hyvin nuorelle naisryhtijälle. Ensimmäiseksi puvuksi Helmi Vuorelma valitsi kotipitäjänsä Orimattilan pitäjänpuvun. Pukua valmistetaan edelleen.

Kansallispuku on koko historiansa ajan ollut kansallisuusaatteen symboli, ja hyväksytty sellaisenaan. Nykyisen tietoyhteiskunnan ihmiset haluavat tietää enemmän pukunsa alkuperästä ja aitoudesta sekä asun käyttöperusteisiin liittyvästä historiasta.

Sodan aikana kansallispuvuita ei valmistettu. Pommituksista ja kansanhuoltoministeriön myyntimääräyksistä huolimatta Helmi Vuorelma Oy onnistui säilyttämään kor-

vaamattoman arvokkaat mallipuvut. Sodan päätyttyä valmistusta päästiin jatkamaan uudelleen.

Kansallispuvien kysyntä romahti kansallis- ja kotiseutuaatetta vierastaneella ja kansainvälisyyttä ihannoineella 1960-luvulla. Mutta varsin pian, jo 70-luvulla, samankaltaistuvassa maailmassa juuriaan etsivät suomalaiset löysivät uudelleen omaan perinnekulttuuriinsa pohjautuvan kansallispuvun.

Muutaman kansallispuvun suunnittelusta on kehittynyt runsas valikoima eri seutujen pukuja naisille, miehille ja lapsille.

Uusien kansallispuvien tutkimisen ja kokoamisen hoitivat pitkään Suomen Kansallismuseon tutkijat.

Nykyisin tehtävästä vastaa vuonna 1979 perustettu Suomen Kansallispuvuneuvosto. Näillä uusilla, tutkituilla puvuilla täydennetään vuosittain myös Helmi Vuorelma Oy:n laajaa pukuvalikoimaa.

Lallatellen hyvä tulee Kalevalasta oppia lasten musiikinopetukseen

Lapset pitäisi opettaa puuhissan loruilmaan ja laulemaan senkin uhalla, että siitä saisi hassahtaneen maineen.

Tähän johtopäätökseen on tullut suomalainen musiikkipedagogi *Maija Simojoki*, joka on suunnitellut ja ohjannut uuden musiikkikasvatusohjelman Helsingin päiväkotien lapsille.

Videolla lapset päristivät, helistivät ja lallattivat niin antaumuksella, että kateeksi kävi. Pienimmätkin, jotka eivät osanneet vielä puhua, pysyivät lallatuksessa mukana.

Kun Kaustisten kunta päätti yhdeksän vuotta sitten perustaa musiikkipainotteisen päiväkodin, ei päättäjillä ollut tarkempaa kuvaa siitä, millainen se olisi. Suunnittelin ja ohjasin kokeilua kolmen vuoden ajan, kertoo Simojoki työnsä lähtökohdasta.

Saadut kokemukset johtivat siihen, että vuodesta 1984 alkaen olen ohjannut musiikkikasvatuksen kokeilua nel-

jässä helsinkiläisessä päiväkodissa.

Musiikki kuuluu kaikille lapsille

Simojoki on jakanut tavoitteet kahteen pääpiirteeseen.

Olen työskennellyt musiikkiopistoissa ja kärsinyt siitä, että niissä toteutuu vanha periaate: jolla on, sille annetaan. Musiikki kuuluu kaikille lapsille, sanoo Simojoki ja tähdentää, ettei lapsia kasvateta hyväksi muusikoiksi vaan hyväksi ihmisiksi.

Toinen tavoite on kansanperinnehakuinen.

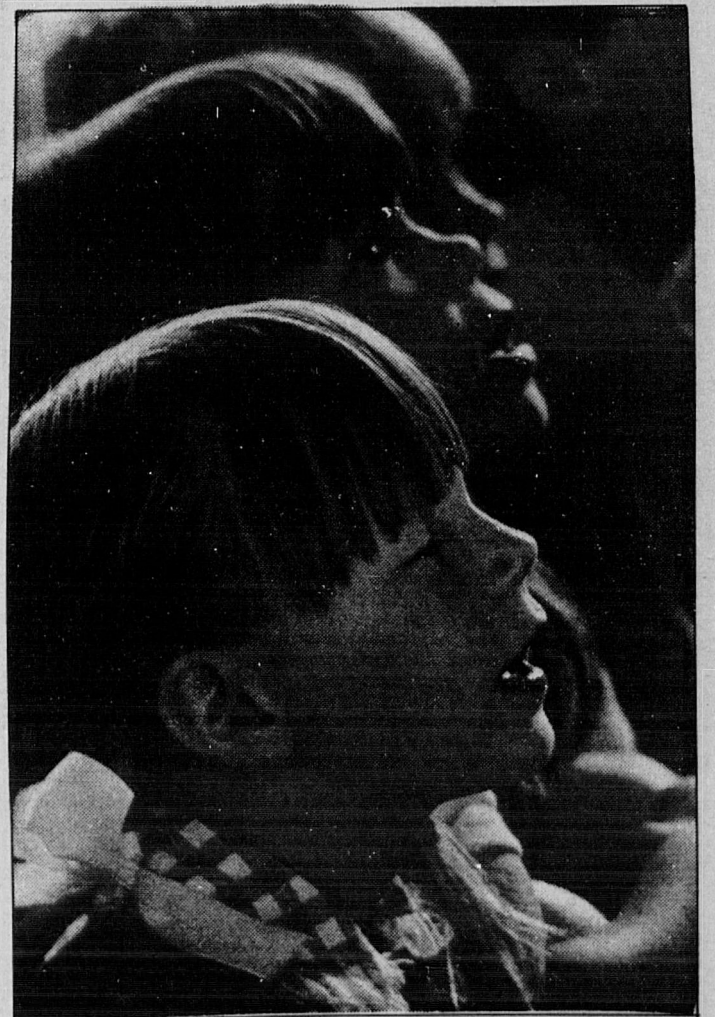
Korostan erityisesti kalevalaista laulutapaa. Suomen pirteissä vuosisatojen aikana laulettu sanat ja sävelet ovat muotoutuneet kieleemme ja luonteeseemme sopiviksi. Ne ovat helppoja, kauniita ja myös sellaisia, joita voi muokata nykyaikaan sopiviksi.

Kalevalaisten ja muiden helppojen laulujen käytössä on sekin etu, että myös heikommat laulajat oppivat niitä vaivattomammin kuin monimutkaisia sävelmiä.

Tiedän, että päiväkotiemme eräs suuri virhe on ollut liian vaikeitten ja liian monien laulujen ja leikkien käyttö. Myös ryhmät ovat liian suuria.

Muissa taideaineissa pienryhmät ovat vanhastaan itsensänselvyys, mutta musiikkikasvatus on perinteisesti laulusalihetki. Tämä merkitsee sitä, että isoon saliin kootaan kakkia lapset pari kertaa viikossa. Siellä aikuinen soittaa pianoa, muut aikuiset ja parhaat lapset laulavat. Loput saavat tyytyä osaansa, "mökottaa" Simojoki.

jatkuu sivulla 12

Musiikkikasvatuksen pitää olla sosiaalista, kaikille suunnattua, tähdentää musiikkipedagogi *Maija Simojoki*.

Kuolleita

Laina E. Laiho

YARMOUTH, ME - Laina E. Laiho, 88, kuoli syysk. 29, 1989 Yarmouthin hoitokodissa. Hän oli Einar Laihon leski.

Hän oli syntynyt Hankasalmella Suomessa Kalle ja Eva Hämäläisen tyttärenä.

Suomesta edesmennyt muutti Gardneriin. Hän oli Gardner High Schoolin ja Suomi Collegien kasvatti ja työskenteli sekä Raivaajan että United Co-operative Farmers firman palveluksessa Fitchburgissa.

Jäätyään eläkkeelle Laihot muuttivat Warren, Maineeseen 1964.

Kaipaamaan jäi poika Alvar Laino Yarmouthissa ja tämän poika Peter Friendshipissa; tytär Susan Soul Freeportissa; tytär Sonja Laiho Portlandissa ja Carl Demingwear Barre, VT:ssä.

Hautaustoimisto Hall, Waldo, huolehti hautauksesta.

Hautaaminen tapahtui hiljaisuudessa Starret hautausmaahan Warrenissa.

John L. Mattson

FITCHBURG, MA - John L. Mattson, 85, 321 Walton St., kuoli lokak. 5, 1989 University of Massachusetts sairaalassa Worcesterissa. Hänen vaimonsa Ellen I. (Sjöberg) Mattson kuoli 1982.

Hän oli syntynyt Gardnerissa John ja Johanna (John-

son) Mattsonin poikana ja asui Fitchburgissa viimeiset 55 vuotta.

Edesmennyt oli New Jersey'ssä toimivien Upsala Academyn ja Upsala Collegien kasvatti ja valmistui tilintarkastajaksi Bostonin Bentley School of Accounting oppilaitoksesta 1929.

Ennen eläkkeelle jäämistä hän työskenteli 30 vuoden ajan Fitchburg Paper Co.:n kirjuri- ja valvuri- ja konttoripäällikkönä.

Kaipaamaan jäi sisko Edith Walker, Derry, NH; sekä joukko sisarusten lapsia.

Edesmennyt kuului Emanuel Lutheran kirkon seurakuntaan.

Boskin hautaustoimisto, 85 Blossom St., huolehti hautauksesta.

Hautaaminen tapahtui Forest Hill hautausmaahan.

Reino Saari

SONOMA, CA - Toimitukseemme tiistaina saapunut viesti kertoi monitoimimiehen Reino Saaren kuolleen lokak. 2, 1989.

Saari, entinen kansallisen FinnFest USA:n johtokunnan jäsen, toimi Kaliforniassa 1986 pidetyn FinnFestin puheenjohtajana.

Muistopalvelu pidetään sunnuntaina, lokak. 22. p:nä Finnish American Home Associationin tiloissa.

Ylistys Jumalan valtasuuruudelle!

"Kun minä katselen Sinun taivastasi, Sinun sormiesi tekoa, kuuta ja tähtiä, jotka Sinä olet luonut, niin mikä on ihminen, että Sinä häntä muistat, ihmislapsi, että pidät hänestä huolen?"

Sinun valtasuuruutesi ulottuu yli maailmankaikkeuden. Taivaitten taivaat ylistävät kunniaa Sinulle, meidän Jumalallemme, - meidän Kuninkaallemme.

Osoitat hvyyttäsi, rakkauttasi ja huolenpitoasi ihmistä kohtaan, jokaista luotua Sinä muistat! Sinä katselet alas taivaastasi kaikkia maan asukkaita. Sinun silmäsi, Herra, valvoo pelkääväisiäsi, ja Sinä tarkkaat kaikkia heidän tekojansa.

Siksi olkoon nimesi ylistetty, Jumalani! Sinua minä kiitän, Sinun Pyhyksiisi nostan katseeni. Ylistän armoasi, joka on kauas ulottuva rakkauden käsi, joka ojentuu kutsuvana, auttavana - ja hellänä koskefuksena.

Niin. - mikä onkaan ihminen, ihmislapsi, jolle avaat kättesi avun! Sinä nostat kaikki alaspainetut ja parannat ne joilla on särjetty sydän! Sinä, Jumala, et kulje yhdenkään haavoitetun ohitse, vaan sidot ja lääkitset - Kaiken tämän sinä teet, koska Sinä rakkaudessa olet nimeltä kutsunut. - Taivaan tähdetkin kutsut nimeltä, ja niiden luvun olet määrännyt! Sinä olet luvannut "siunata lapsemme meidän keskellämme," ja "porttiemme salvat Hän tekee lujiksi."

Sinun valtasuuruuttasi ja kunniaasi minä ylistän! Ja sinä vastaat ihmeellisillä teoilla korkeudesta. Sinä puhut pelkääväisillesi monella tavalla. Siksi minä riemuitsen - ja panen toivoni Herraan, Hän pysyy uskollisena halki ikuisuuksien.

Ylistän Sinua avoimen taivaasi alla! Sinä kuulet, ja lasket siunauksesi - lämpimänä tuulen henkäyksenä, joka muuttuu hetken kestäväksi kohinaksi. - Tyyni järven pinta saa ihmeellisen välkkeen. Se on kuin kristallimeri, silmiä häikäisevä, väreillen auringon säteissä taivaallista hohdetta...

Jumalani! - Tiedän että tahdot puhua! - Aloitat puheesi lintusten iltapäiväkonsertilla. - Hiljennyn kuuntelemaan. - Jokaisen sanan ja jokaisen tahdon kuulla! -Tunsinko kosketuksen? -Oii, se oli pieni lintu joka ihan olkapään tuntumasta pyrähti kaartaen läheltä veden pintaa. Rantapuiden oksilla on liikehtimistä. Suloista elämää Jumalan luonnossa. -Taivas puhuu! - Mikä siunaus! -Mikä rikkaus! Tätä hiljaisuutta ei riko arkipäivän kiireinen meno, eikä hälisevä maailma!

"Katselen Sinun taivastasi, Sinun sormiesi tekoa". Vain sydän kuulee ja ymmärtää Sinun puheesi, Jumalani! "Kuinka korkea onkaan Sinun Nimesi! Kiitän, että saan ylistää Nimesi Kunniaa! Sinun äänesi, Herra, käy kaikkien äänien yläpuolella. Ilosanoma kesäisessä luonnossa! -Sanomana Rististä! -Sanomana pelastuksesta! -Ja sanomana lankaikkisesta Elämästä! Olet heikkojen USKO ja TOIVO! - Kaikki nämä pysyvät. mutta suurista suurin on RAKKAUS!

Siksi YLISTÄN JUMALAN VALTASUURUUTTA!

Siunaavin terveisin, Kerttu Kopsala
Kirj. kämpällä Ashburnhamissa 7 - 1489

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

Smith Funeral Home, Inc.

Elden E. Bjurling
Steven A. Palmer
Directors

69 Vernon St., Gardner, MA
Tel.: 632-0377

May Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

RUSSELL W. MAY
Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

KESKUSTASSA SIJAITSEVA

FRANK H.
MILES
COMPANY

1158 Main St., Holden, MA
Hautatoimituksia
vuodesta 1896

BOSK FUNERAL HOME

85 BLOSSOM ST., FITCHBURG, MA TEL. 342-3635

Serving All Faiths

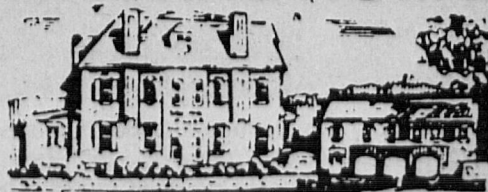
FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS
Services Within Your Means
Local or Distant

Our convenient location,
easily accessible from
all parts of city and
suburban towns.
Ground Level Entrance

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING
IN COMPLIANCE WITH FTC

SAWYER-MILLER FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG
Howard J. Miller, Director Phone All Branches 345-6778

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu

PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

U of M establishes Finnish chair

The University of Minnesota has become the first university in North America to establish a chair in Finnish Studies according to Finland's ambassador to the United States Jukka Valtasaari.

The chair will be officially known as the Government of Finland and David and Nancy Speer Visiting Professorship in Finnish Studies.

Its funding comes from three sources: \$250,000 from the Finnish government, \$250,000 in private donations and \$500,000 in matching money from

the Permanent University Fund.

The majority of the private funding was donated by David Speer, Minnesota trade and economic development commissioner, and his wife, Nancy Speer, development and external relations director for the university's Humphrey Institute.

David Speer has been a vice consul for Finland in Minnesota since 1983. He has long been active in trade and cultural exchanges between Minnesota and Finland.

"I believe that good educational and cultural relationships

can lead to tighter commercial contacts," he said. "That's why this new chair is so important for the state of Minnesota, the University of Minnesota and the nation of Finland."

Unlike many university chairs, which are permanently held by a single faculty member, the Finnish chair is structured so that scholars from a multitude of disciplines will hold the chair for a year at a time, each focusing on a specific subject matter. The flexibility of this arrangement will allow scholars

to address emerging issues in an expedient fashion, administrators said. Most of the chair holders will be visiting educators, government leaders or artists from Finland.

An advisory committee will decide who will hold the chair each year. It may, from time to time, decide to bring in a group of people, rather than one person.

The committee is made up of people from the Finnish community, the Finnish government, Finnish studies scholars and representatives of the university's College of Liberal Arts

and Hubert H. Humphrey Institute of Public Affairs.

There are about 100,000 Minnesota citizens of Finnish descent. Finland, with only 5 million residents, has one of the most robust economies in Europe.

"While observing a policy of active neutrality, the country maintains trading relationships throughout the world," David Speer said. "Finland provides a model for Minnesotans to study as the state becomes more involved in the global economy."

University News Service

Gardner, Mass -

Slice of Finnish Americana

The wooden bucket, or tuoppi, shown above belongs to Rauha Laitinen of Ashburnham. "When my father was a young man," relates Laitinen, "this tuoppi was filled with buttermilk at meal times and was passed around the table among the workers on the farm. Each person took a drink in turn. This was made in 1881."

On the right is a coffee grinder which belonged to Wilho Aalto's mother. Aalto lives in Westminster, Mass.

'Finnish Traditions' is the new exhibit at Gardner Heritage State Park Visitor's Center, 26 Lake St., Gardner from September 30 to December 31, 1989.

The smell of freshly cut lumber will tell you you're in the right place.

The lumber was used to construct a true-to-life sauna right in the exhibit area for visitors to examine. If the mystique of this ancient Finnish custom intrigues you, here's your chance to learn all about it!

The exhibit can be viewed during regular open hours, which are Tuesdays through Saturdays, 9 am to 4:30 pm and Sundays, Noon to 4:30 pm.

Other traditions that Finnish Americans carry on in their lives are shown in a typical kitchen area which has taken on the look of a Finnish tupa, or workroom.

A large worktable, rag rugs on

the floor, homemade bread drying on a pole, copper pots and wooden spoons, and a Finnish rocking chair are displayed.

A coffee table has been set with fine glassware, dishes and candle holders from Finland on linens treasured from the 'old country'.

For those interested in crafts, there will be a Finnish flax wheel, a loom for making rag rugs, and several handmade

items such as birch bark shoes, wood carvings, and wall hangings known as ryijy and takanas.

'Finns dressed in national costumes will be available on Saturdays to explain customs and describe events for the public.

For more information, call the Visitors' center (Voice or TDD) (508)630-1497.

Betsy Hannula
Gardner Heritage State park

The exhibit includes photos of Gardner people and places which belonged to the late Elsa Linden, a long-time resident of Gardner. They are on loan from the Finnish Memorial Library of the Finnish Cultural Center at Fitchburg State College.

Clockwise from the top right, a hay knife, blueberry scoop, wooden stool and scythe from the Westminster farm of the late Axel Tuomi. Items loaned by Irene Kamila and Betsy Hannula.

Finlandia Foundation Boston Chapter

Taava Miina

For this month's speaker we have invited the gifted Finnish-American poet and artist, Marlene Ekola Gerberick.

Born and raised on a small farm in the upper Peninsula of Michigan, she now lives in Bath, Maine.

Her exhibition career spans over 25 years having had exhibitions in several states in the U.S. and in Kuopio, Finland.

She has taught workshops on the visual arts and been a guest lecturer in colleges and cultural institutions.

Her poems have appeared in many U.S. literary magazines, as well as in translations in Finland.

Gerberick says that for the past several years she has been captivated by the memory of her paternal grandmother, Taava Miina Kallioniemi Ekola, who was a faith healer and a traditional Finnish folk healer with intimate and deep knowledge of generations and generations of folk wisdom.

Says Gerberick: 'Daily I live and work with her ancient wisdom in the quiet of my Maine studio. I seem to be under her spell. In the studio, Taava Miina and I have become as one'.

More about her thoughts can be read in her book entitled 'Taava Miina, A Sequence of Poems'.

In our meeting, Gerberick's presentation will consist of two parts under the inclusive heading 'The grandmother as source/origin of creative imagination'.

First she will discuss the significance of her grandmother, the folk healer, to her work. This part will be enlarged by using slides.

In the second part she will read from the Taava Miina Sequence.

Come listen to and meet this very interesting poet and artist on Sunday, the 22nd October, at St. Paul Evangelical Lutheran Church, 929 Concord Turnpike (Rte.2) in Arlington.

The meeting will start at 3 p.m. and, as usual, coffee and other refreshments will be served.

HELP WANTED

ATTENTION: Earn money reading books! \$32,000/year income potential. Details. (1) 602-838-8885 Ext. Bk 1596.

Attention - Hiring!
Government jobs - your area. \$17,840 - \$69,485. Call 1-602-838-8885. Ext. R 1569.

CHILDREN'S PROGRAM:

This will be the first rehearsal for the Christmas dance program on Dec. 3. Therefore, all performers will need to be present in order to get the program together. Please bring your little ones!

DIRECTIONS TO ST. PAUL'S: The church is located on the west bound side of Route 2.

Coming from the WEST, take the PARK AVE/BELMONT EXIT, cross left over Rte.2, take a left onto the Rte.2 west bound access road. The church is located mile down the access road.

From the EAST, take the PARK AVE/BELMONT EXIT onto the west bound access road. The closest public transportation station to the church is ALEWIFE, the last stop of the

Red Line.

If you are planning to take the T, please call Mimmu (508-456-8295), and we will arrange for a pick-up at the station.

Kiitos

Many thanks to Sinikka Sahi for the very well done presentation on the Finnish-Soviet relations.

We also thank Timo Sahi for sharing with us the news on the controversy surrounding the recently published biography of Ahti Karjalainen.

Thank you Mimmu and James Sloan for the beautiful singing and finally, thank you so much all those involved in setting up the delicious refreshment table: Aire-Maija Schwann, Irma Kuortti Wilson, Leo Kuortti, Marja-Terttu Meharry, Mimmu Hartiala

Sloan, Vera Smith, Pirjo Silen, Liisa Chanoff, Anna Snow, Vivian Kallio and Viola Ray.

Birth Announcements.

Liisa and John Rossetti, son, Philip Christian, on April, 18, 1989.

Arja and Robert Walker, daughter, Katrina Marjatta, on August 10, 1989.

Anneli and Terry Tgavalekos, daughter, Kristen Teresa, on September 14, 1989.

CONGRATULATIONS!

Miscellaneous Announcements.

Our newly appointed Hospitality Chairperson, Irma Kuortti Wilson, is looking for volunteers to help her right away.

Sinikka & Timo Sahi

Please share your talents and call her at 508-263-5935.

Violinist Kirsi Perttuli-Kehayias will give a recital accompanied by Bertica Cramer on the piano, on November 10, at 8 p.m., at Beveridge Hall, Dana Hall Campus in Wellesley. Free admission. Work by Mozart, Debussy and Grieg.

Salme S. Woodington

Kalenteri

CALIFORNIA

Nov. 5 - Finnish American Home Association annual meeting, Sonoma. Election of board members.

CONNECTICUT

Oct. 28 - Halloween Dance, Aura Hall, Voluntown. Music by Anderson Brothers.

Nov. 2 - Finnish American Heritage Society meeting. 7:30 pm Finnish Hall, Canterbury.

Nov. 6 - Aura Seura meeting 7:30 pm, Aura Hall, Voluntown.

MASSACHUSETTS

Sept. 30 - Dec. 30 - Finnish traditions exhibit, Gardner Heritage State Park Visitors Center, 26 Lake St., Gardner. Displays of wall hangings, table settings, decorative arts and crafts. Full-sized sauna. Exhibit will be staffed by Finns on Saturdays to answer questions. The center is open Wed. - Sat., 10 am - 4:30 pm.

Oct. 13 - Ladies of Kaleva meeting 7:30 pm, Kaleva koti 107 Mechanic St., Fitchburg.

Oct. 14 - Fair, 9:30 am - 2 pm, Fort Pond, Littleton. Sponsored by Maynard Ladies & Knights of Kaleva.

- Sauna & refreshments, 3 - 9:30 pm, Uljas Koitto Camp, Suomi Rd., Pembroke.

- Dance, 8 pm - midnite, Saima park, Scott Rd., Fitchburg. Music by Veikko Honkala. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

Oct. 15 - Scholarship Breakfast, 7:30 - 11:30 am, Fort Pond, Littleton. Sponsored by Maynard Ladies & Knights of Kaleva.

Oct. 16 - Finnish Memorial Library open 7:30 pm - 9:30 pm. Finnish Cultural Center, Hammond Building, Fitchburg State College.

Oct. 17 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm, Fellowship Hall, Elm St. Congregational Church, 264 Elm St., Fitchburg.

Oct. 21 - Finnish Crafts demonstration, 10 am - 4:30 pm, Gardner Heritage State Park Visitors Center, Gardner. Weaving and wood carving are demonstrated.

- Sauna and refreshments, 3 - 9:30 pm, Uljas Koitto Camp, Pembroke.
- Dance, 8 pm - midnite, Saima Park, Fitchburg. Music by Hi-Lites. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

Oct. 22 - Finlandia Foundation - Boston Inc. monthly meeting, 3 pm, St. Paul Evangelical Lutheran Church, 929 Concord Turnpike, Arlington. Program: artist and poet Marlene Ekola Gerberick presents 'Taava Miina, a Sequence of Poems.'

Oct. 23 - Finnish Memorial Library open 7:30 pm - 9:30 pm, Finnish Cultural Center, Fitchburg State College, Fitchburg.

Oct. 24 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm, Elm St. Congregational Church, Fitchburg.

Oct. 28 - Karjalan Piirakka Cooking Class, 9 - 11 am, Gardner Heritage State Park Visitors' Center, Gardner. Learn how to make this pastry with Pirjo Silen. Participants must preregister: 508-630-1497.

- Pulla Braiding Cooking Class, 1 - 3 pm, Gardner Heritage State Park Visitors' Center, Gardner. Bring in your Finnish bread dough all made and learn how to braid it in a variety of ways with Mimmu Hartiala Sloan. Call for a recipe if you need one. Preregistration required: 508-630-1497

- Sauna and refreshments, 3 - 9:30 pm, Uljas Koitto camp, Pembroke.

- Dance, 8 pm - midnite, Saima Park Fitchburg. Music by D.Wells Duo. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

MICHIGAN

Oct. 14 - Rummage, Pasty & Bake Sale, 9 am - 3 pm, Finnish Center, 35200 W. Eight Mile Rd., Farmington Hills.

Oct. 15 - Finnish Center Association Scholarship awards, 3 pm Finnish Center, Farmington Hills.

Oct. 27 - Finnish Center Senior Citizen Housing's annual lake trout dinner, Farmington Hills. Reservations: 937-9538.

Oct. 29 - Finlandia Male Chorus concert 3 pm, Finnish Center, Farmington Hills.

MINNESOTA

Through Oct. 29 - 'The Language of Wood' exhibition, Bell Museum of Natural History, University of Minnesota, 10 Church St SE, Minneapolis. Tel: 612-624-3898. Designed by Prof. Juhani Pallasmaa, the exhibition presents the use and impact of wood in Finnish design, sculpture and architecture.

Oct. 20 - Finnish American Cultural Activities Inc. Monthly meeting, 7:30 pm, International Institute, St. Paul. Program: 'A Dialogue, Various Ways to Locate Your Finnish Roots,' a panel discussion moderated by Timo Riippa of the Immigration History Research Center.

NEW YORK

Sept. 8 - Oct. 18 - "Finnish Visions", exhibitions of oils and drawings by Kirsti Muinonen, American-Scandinavian Foundation Gallery, 127 East 73rd St., New York. Hours M-F; 10-5; Sat. 12-5.

Oct. 21 - Oktoberfest, 7 pm, Imatra Hall, 740 - 40 St., Brooklyn. Buffet supper, beer. Program features folk dancing by Suomalaiset Naisvoimistelijat; dancing to music of Moonlighters, raffle. Tickets, \$12 for members, \$15 non-members. Reservations: 718-438-9426.

Oct. 31 - New York Debut of Trio Finlandia, 8 pm Merkin Concert Hall Abraham Goodman House, 129 West 67th St., New York. A feature of the Artist Debut Series of the Finlandia Foundation New York Metropolitan Chapter. Tickets available from the Merkin Hall Box Office beginning Oct. 9 or by mail from Marja Roth, Finlandia Foundation Concerts, 100 West 89th St., Apt. 8D, New York, NY 10024.

All programs subject to change

'Ariel' succeeds in NYC

Finnish film director Aki Kaurismäki's movie 'Ariel' was quite a hit at the New York Film Festival recently. The movie tells the story of an unemployed miner Taisto Kasurinen (Turo Pajala), who manages to make his hard-luck life even less fortunate.

We travel with Taisto south from wintry Finnish Lapland in an old white Cadillac convertible. There is nothing more amusing than the sight of a man traveling on a desolate Lappish road in his convertible, the top down (it refuses to go up), Finnish tango music blasting away in the background.

Kaurismäki has managed to make a movie, that although extremely Finnish in many res-

pects, has universal appeal also.

The movie follows Taisto, a man of few words and expressions, from Lapland to Helsinki. He is an easy target for two thieves who take all his money. Once in Helsinki he ends up spending the night in a Salvation Army dormitory.

Taisto's bad luck seems to have changed when he meets a single mother Irmeli (Susanna Haavisto) who works as a meter maid. Instead of giving Taisto a tickets, Irmeli quits her job and agrees to a dinner date with him.

This is it for Taisto. Maybe it's not love at first sight, true com-

mitment would be a better way to describe the situation. To Irmeli's question "Will you leave me in the morning?" Taisto gives a laconic answer: "No, this is it forever."

Without giving away the whole movie let's just say that the movie is an absolute gem for a movie lover, especially for those who happen to enjoy off-beat black comedies.

The New York audience loved Kaurismäki and his movie and there is a very good chance that 'Ariel' will be distributed commercially in the United States. If Finnish cinema is going to make it in the USA this is definitely the right movie to start with.

Finlandia Foundation

New York Metropolitan Chapter

NEW YORK - There will be a meeting of the Finlandia Foundation at Central Presbyterian Church, Park Avenue and 64th Street in Manhattan, on October 13, 1989, 8 pm.

Our program for the October meeting will feature an appearance by Commander Markku Moisala.

Commander Moisala is a career officer in the Finnish navy and has been active in its coastal fleet unit. He is at present military adviser to the Permanent Mission of Finland to the United Nations and has been involved for the past fifteen years with the United Nations' peacekeeping efforts.

The subject of Commander Moisala's presentation is "Finland's Role in the United Nations'

Peacekeeping Force". This promises to be an especially interesting program.

Refreshments will be served at the conclusion.

Lee Alperin

FINNFEST '86 CHAIRMAN SAARI DIES

We just received the news that Reino Saari, Sonoma, California, passed away October 2, 1989.

Saari, a former board member of the national FinnFest USA, was the chairman of FinnFest USA '86.

A memorial service will be held at the Finnish American Home Association on October 22.

In memory of

George Glad

November 12, 1910 - August 30, 1989

I would like to share with you my thoughts about the man George Glad, husband, brother, uncle, cousin and friend.

A complex man in nature, straight forward and outspoken, he believed in the theory "white is white and black is black" with little tolerance for gray areas and thus was often considered a controversial figure.

His talents were many and varied, often unrecognized and unappreciated, but he put heart and soul into any project he undertook. He was an accomplished carpenter, cook, avid reader, mathematician, historian, and his gardens worthy of a Blue Ribbon.

His greatest delight was being the center of attention as he told a tall tale with appropriate gestures or taking part in plays where he could emote to his heart's content and accepted it as a compliment to be called a "Ham" or a clown.

He served his country with pride, but he was equally proud of his Finnish heritage and, if at all possible, attended anything and everything produced in the Finnish language be it a play, a concert, or festival.

George Glad was an honest, hardworking man with virtues and failings, neither Saint nor Sinner, only human.

Remember him, not in judgement, but kindly with grace and love.

The above eulogy was written by Viola Merriam and she delivered it at George Glad's wake.

Tyney Glad
Louis Glad
Frank Gingras
Bill & Viola Merriam
Louie & Janet Buscemi
Lauri & Helen Klemola
Lyyli Nelson
Hilma Kemppinen
Impi Laakso
Percy & Evelyn Hayward
Roger & Kathy Laakso
Saimi Korsman
Veijo & Elma Epäilys
Aune Ojalehto
Rachel Simila
Aune & Ahti Jaakkola

Roy & Raija Helander
Fanni Helander
Arne & Ilona Aho
Huldah & Eino Nelson
Ranny Nelson
Helen Mark Ketola
Stella Linna
Sylvia Ruble
Aimo Kangas
Peg Brown
Ruben & Irene Aromaa
Laura Poikonen
Eetu Helander
Charlie & Vivian Kallio
Charlie & Gert Syrjänen

Irja (Klemola) Brandt
Pomfret Center, CT
Irja (Ryssy) Hofschire
Worcester, MA
Arthur Maki
Lake Worth, FL

Rick & Etta Jaakkola
Reston, VA
Olavi & Ellen Waananen
Los Altos, CA
Florence & Eino Tofferi
Fitchburg, MA

Total donation: \$210.00

Mannerten välinen tutkimustyö vauhdissa

FITCHBURG, MA - Holistisen eli ns. luonnollisen terveydenhoidon ja tavanomaisen lääketieteeseen perustuvan terveydenhoidon suurin ero on suhtautumisessa sairauteen. Lääketiede tarkastelee itse sairautta ja miettii, miten päästä siitä eroon. Holistinen terveydenhoito sen sijaan uskoo taudin olevan seurauksena väärästä elämäntyylistä ja huonoista ravintotottumuksista, eli ihminen on itse syyppää sairauteensa.

Westminsteriläinen Bill Jämsä kertoo kiinnostuneensa holistisesta terveydenhoidosta runsaat kymmenen vuotta sitten oman sairastumisensa myötä. Hän sanoo ryhtyneensä tutkimaan erityisesti peräsuolen huuhteluun perustuvaa colonihuuhtelua (colon hydrotherapy).

"Peräsuolen huuhtelu ei suinkaan ole mikään nykyajan keksintö," Jämsä kertoo. "Siihen liittyviä kirjoituksia löytyy jo 1917-luvulta. Jopa muinaiset assisilaiset harjoittivat peräsuolen huuhtelua," hän jatkaa.

Jämsä sanoo löytäneensä sekä lääketieteellisiä että holistisia kirjoituksia, joiden mukaan väärin ravintotottumusten seurauksena kaikenlaiset myrkyt kerääntyvät ihmisen peräsuoleen. Tämä puolestaan johtaa erilaisiin sairauksiin.

Kiinnostuksen seurauksena Jämsästä tuli colonihuuhteluun erikoistuneen Dotolo Institute, Inc.:n Uuden Englannin alueen edustaja. Vuodesta 1978 hän on perehdyttänyt ihmisiä colonihuuhtelun positiivisiin myötävaikutuksiin.

Colonihuuhtelun suosion kasvaessa Jämsä on kiertänyt maapalloa erilaisissa seminaareissa ja opintokursseilla. Matkat ovat vieneet hänet Belgiaan, Alaskaan ja Puerto Ricoon.

"Colonihuuhtelu opastaa ihmiset uusiin elämäntapoihin ja tottumuksiin," Jämsä selittää. "Matkoillani olen voinut todeta, että ihmisten elintapo-

jen ja ravintotottumusten muuttuessa terveellisimmiksi heidän terveytensäkin kohentuu."

Jämsä valittelee sitä, että Yhdysvaltain lääketeidekunta ei luota mihinkään muuhun kuin tieteellisesti todistettavissa oleviin havaintoihin. Koska holistinen terveydenhoito ei pysty tarjoamaan tieteellisiä todisteita menetelmiensä positiivisista vaikutuksista, lääketiede ei suostu niitä huomioimaan.

"Vaikka potilaat paranevat ja vaikka lääkäri itse seuraa toimitusta ja näkee positiiviset tulokset, niitä ei voida huomioida," hän tuskailee. "Kysymyksessä ei ole mikään muu kuin lääkintäpolitiikka."

"Tiesin, että meidän tulee jollain tavalla päästä osalliseksi tieteellisestä tutkimuksesta," hän jatkaa.

"Noin nelisen vuotta sitten sain puhelinsoiton Helsingistä, Franceska Helkavuorelta. Hän oli juuri palannut Floridasta, missä oli ostanut colonihuuhtelukoneen. Kone reistaili ja siksi hän soitti minulle," Jämsä kertoo. "Korjasin koneen puhelimitse," hän lisää nauraen.

Puhelimitse alkanut tuttavuus johti ystävystymiseen ja viime vuoden elokuuisella Suomen matkallaan Jämsäslä oli vihdoinkin tilaisuus tavata Helkavaara ehnilkohtaisesti.

Jämsä sanoi olleensa todella yllätynyt Suomen laajasta holistisesta terveydenhoito- liikkeestä, minkä johtavat henkilöt - Marjatta Svennevig, Helkavaara ja Maija-Liisa Järvinen - ovat kaikki perehtyneet elävän ravinnon terveydellisiin myötävaikutuksiin bostonilaisen Ann Wigmoren johdolla.

"Elävä ravinto on ruokaa, mitä ei ole pilattu keittämisellä tai lisäaineilla. Siinä on jäljellä kaikki vitamiinit, mineraalit ja elävät entsyymit. Lämmittäminen ja muu prosessointi tappaa nuo ruoansulatukseen tärkeitä entsyymit," Jämsä

Neuvottelupöydän äärellä Kuopion yliopistolla (istumassa vas.) tri Dong-Shen Li, tri Osmo Hänninen, tri Terttu Salmela, Bill Jämsä ja paikallinen myyntivälittäjä Carl-Johan Frey. Seisomassa Franceska Helkavaara, Maija-Liisa Järvinen ja Seppo Järvinen.

sä valistaa.

Jämsä sanoo ruoansulatuksen hidastuvan kuolleiden ja prosessoidun ravinnon nauttimisen myötä johtaan siten peräsuolen vaivallaiseen toimintaan. "Nykyajan ihminen liikkuu vähän ja syö yliprosessoitua ruokaa, joten ei ole ihmeäkään, että peräsuoli tukkeutuu," hän toteaa.

Viimetälväisellä Suomen matkallaan Jämsä otti puhelimitse yhteyttä Kuopion Yliopiston Fysiologian laitoksen johtajaan tri osmo Hänniseen, joka suhtautui erittäin positiivisesti colonihuuhtelun myötävaikutuksiin.

Jämsän kokemusten mukaan suomalaiset lääkärit yleensäkin suhtautuvat amerikkalaisia kollegojaan myönteisemmin holistiseen terveydenhoitoon.

"He eivät sulje korviaan ehdotuksille," Jämsä kertoo. "He eivät tuomitse mitään, mikä kuulostaa mahdolliselta ja positiiviselta. Jos he tietävät ih-

misten kunnon kohentuneen, he ovat valmiita ainakin tarkastalemaan, mistä on kysymys."

Jämsän silmissä Hänninen on mies, joka katsoo tulevaisuuteen ja on siksi kiinnostunut tutkimaan holistisen terveydenhoidon metodeja lääketieteellisin keinoin.

Kolmannen Suomen matkansa Jämsä teki elokuussa viedäkseen Dotolo Instituten lahjoittaman colonihuuhtelukoneen kartanokylpylä Rantasalmi Center:lle, missä sen avulla on ryhdytty tutkimaan elävän ravinnon ja colonihuuhtelun terveydellisistä vaikutuksista.

Tri Hänninenkin innostui tutkimuksesta ja ehdotti toisen koneen hankkimisesta Kuopion Yliopistolle. Niinpä Jämsä vieraili yliopistossa tavaten gastroenterologian tohtorin Terttu Salmelan, joka myös kiinnostui asiasta.

Tri Salmela oli kertonut gas-

troentologian asiantuntijoiden uskon ylikuormitetun peräsuolen olevan syyppä moniin sairauksiin ja oli halukas tutkimaan potilaitten peräsuolten myrkkypitoisuutta.

Jämsä sanoo olevansa mielissään siitä, että colonihuuhtelun myötävaikutuksia on ryhdytty Suomessa tutkimaan sekä tieteellisin että holistisin menetelmin. Hän toivoo tutkimustulosten osoittavan puhtaan peräsuolen olevan suorassa yhteydessä ihmisen terveydentilaan.

"Ehkäpä ihmiset oppivat terveellisimmille tavoille," Jämsä toteaa.

Jämsän innostus on ilmeistä. Hänellä on tunne, että holistinen tekniikka on vihdoinkin läpäisemässä lääketieteelliseen maailmaan. "Koska Osmo Hänninen on arvostettu omalla alallaan ja osallistuu kansainvälisiin seminaareihin, uskon tiedon leviävän," Jämsä toteaa toiveikkaasti.

Tri Teuvo Sihvonen, tri Osmo Hänninen, Maija-Liisa Järvinen, Lea Sihvonen ja Bill Jämsä. Istumassa Franceska Helkavaara.

Itujen kasvattajat Pirjo Pentti, Franceska Helkavaara ja Maija-Liisa Järvinen.

Tulevia tilaisuuksia

Suomalainen Kultaisen län Kerho kokoontuu tiistaisin klo 2 ip. Elm St. Lähetyskirkon seurakuntasalissa, 264 Elm St., Fitchburg. Kaikki tervetulleita!

★

Tanssit Saiman Puistossa lauantaina, lokak. 14. p:nä klo 8-12 illalla. Veikko Honkala takaa tahdin. Järjestäjä FACS. Kaikki tervetulleita!

★

Maynardin Kalevaisten myyjäiset lauantaina, lokak. 14. p:nä klo 9:30 aam. - 2:00 ip. Fort Pond, Lancaster, MA.

Sunnuntaina, lokak. 15. p:nä klo 7:30 - 11:30 aam. aamiainen stipendirahaston hyväksi. Kaikki tervetulleita!

KALEVALASTA ... jatkoa sivulta 6

Simojoki suosittelee lyhyitä, mutta useita musiikkituo- kioita viikossa.

Vastaanotto kahdenlainen

Simojoen mukaan kokeilu päiväkodeissa on otettu vastaan kiitoksella jos kohta on pelättykin.

- Opettajakoulutuksesta saadut ja nähdäkseen virheelliset näkemykset musiikkikasvatuksesta istuvat sitkeässä. Tämä aiheuttaa muutosvastarintaa ja passiivisuutta. On myös pelätty, että kaikki uusi merkitsee vaivannäköä.

- Useimmat päiväkotien henkilöstöstä ovat kuitenkin innolla mukana lapsista puhumattakaan.

Vastaavaa taidekasvatuskokeilua on toteuttanut Mannerheimin lastensuojeluliitto Hyvinkäällä.

Simojoen mukaan kokeilussa on päästy samanlaisiin johtopäätöksiin, vaikka läheistä yhteistyötä ei ole ollutkaan.

(Demari)

Järjestämme matkoja
Floridaan ja
Suomeen ja
minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

JOYCE I. HANNULA CFP

Personal Financial Planner

79 East Rd. P.O. Box 500
Westminster, MA 01473

874-0629 or 832-6368

IDS

Fitchburg ja ympäristö

Kultaisen län Kerho

Fitchburgin Suomalainen Kultaisen län Kerho kokoontui tiistaina, lokak. 3. p:nä Elm St. Lähetyskirkon seurakuntasalissa, 264 Elm St.

Kokous lähti alkuun presidentti Anton Nopasen tervetuliaistivotuksin, minkä jälkeen laulettiin "America" ja "Maamme" laulut Neima Johnsonin säestäessä pianolla.

Sihteeri Irene Vilakari luki edellisen kokouksen pöytäkirjan, mikä hyväksyttiin yksimielisesti.

Aili Berg kertoi hänen ja Oiva Rauman käyneen katsomassa Mr. Palojärveä ja Mr. Lystilää. Kumpikin lähetti terveisiä kerholaisille.

"Happy Birthday" laulettiin viikon syntymäpäivänsä kareille: Lauri Anttila (lokak. 4) ja Henry Brandt (lokak. 7).

Monet kiitokset seuraaville henkilöille heidän kerholle antamistaan lahjoista: Oiva Rauma - \$10.00, Lula Björbacka

- \$5.00 ja Henry Brandt - \$5.00 syntymäpäivänsä kunniaksi.

Kiitos myös kahvipöytään antimia tuoneille: Henni Lappalainen, Ethel Anttonen, Irja Alitalo, Alma Duley, Miriam Orava, Aili Berkiö, Lula Björbacka, Martha Carlson ja Helen Mäkinen.

Vieras Jim Dye, New Hampshire, NH:stä, toivotettiin tervetulleeksi.

Wäinö Berkiö aloitti ohjelman ripeällä hanurimusiikilla.

Sen jälkeen Mildred Heino luki useita hupaisia kertomuksia pohjalaismurteella. Ihme ja kumma, että tässä maassa syntynyt Mildred osaa puhua aitoa murretta.

Miss Vilakari viihdytti laulamalla useita kauniita sävelmiä Mrs. Johnsonin säestyksellä.

Ohjelman päätteeksi Mr. Nopanen esitti yksinlaulua.

Kahvia kaikkine herkkui- neen saatiin nauttia Alma Duleyn, Miriam Oravan, Ethel Ant-

tosen, Henni Lappalaisen ja Irja Alitalon tarjoilemana.

Uutispaloja

Fitchburgin taidemuseo sponsoroi bussimatkan Rhode Island School of design -opilaitokseen keskiviikkona, lokak. 25. p:nä.

Tarkoituksena on käydä tutustumassa RISD:n amerikkalaisen maalaustaiteen näyttelyyn. Näyttely kattaa kolme vuosisataa muotokuvamaala- reista Gilbert Stuartista ja John Singleton Copleysta impressionisti William Merritt Chaseen ja Frank Bensoniin.

Bussi lähtee museon edus- talta aamulla klo 9 ja palaa iltpäivällä klo 4:30. Maksu on \$20 jäseniltä, \$25 muilta. Varaukset tulee tehdä soit- tamalla museoon (508)345-4207.

★

Fitchburgin pormestarin Jeffrey Beanin palkkaan ehdote- taan 20,000 dollarin korotus- ta. Kaupunginvaltuustolle tetyssä anomuksessa esite- tään, että pormestarille maksettaisiin viisi prosenttia enemmän palkkaa kuin palo- ja poliisipäälliköille.

Anomuksen tekivät valtuu- tetut Herman Bourque ja Ber- nard Foley sekä ex valtuutettu Harold Gabriel. He toteavat, että pormes- tarin nykyinen palkka ei vas- taa työn vaatimuksia.

Pormestari Bean itse tote- aa, että useimmissa muissa organisaatioissa johtajalle maksetaan enemmän palk- kaa kuin hänen alaisilleen. Bean huomattaa myös, että esimerkiksi Lynnin ja Brock- tonin pormestarit tienavat 10,000-25,000 dollaria enem- män kuin hän.

Anomus siirrettiin käsiteltä väksi valtuuston lakiasianko- miteaan. Jos se hyväksytään, muutos tulee voimaan vuo- den 1990 alusta.

Bethel-Seurakunta

Suomenkielinen radiohar- taus Hyvät Uutiset lähetetään joka sunnuntaiaamu asemal- ta WEIM 1280 Fitchburg, klo 8:45 aam.

Yleinen (suomenkielinen) ju- malanpalvelus pidetään sun- nuntaina klo 2 ip. Elm Street Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Seurakunnan pastorina toi- mii Taimo Majalahti, puh. 345-4264.

Erikoistilaisuuksista ilmoi- tetaan tarvittaessa.

Elm St. Lähetysseurakunta

Sunnuntaina klo 8:30 aam. radiohartausta New Life ase- malta 1280 Fitchburg. Juma- lanpalvelus klo 9:30 aam. Pastori George L. Cory saar- naa. Klo 10:30 kahvi- ja mehu- tarjoilu. Klo 10:45 aam. pyhä- koulu kaikenikäisille.

Tiistaina klo 7:00 ill. aikuis- ten kuoroharjoitus. Klo 7:30 viikkoillan hartaustilaisuus.

Messiah Luterilainen seurakunta

Sunnuntaina, lokak. 15, klo 9:00 aam. rukous. Klo 9:15 sunnuntaikoulu ja aikuisten Raamattuluokka. Klo 9:30 kor- keakoululaisten Raamattu- luokka. Klo 10:30 englannin- kielinen jumalanpalvelus. Klo 3:00 iltap. Suomalaisen nais- tenliiton kokous. Klo 6:00 yli- määräinen seurakunnan ko- kous.

Tiistaina, lokak. 17 p., klo 7:00 ill. suomalaisen nais- kuoron harjoitukset. Klo 7:30 "heart to heart" -tuokio.

Lauantaina, lokak. 21 p, klo 7:30 Kahvila.

FITCHBURG, MA - Vuonna 1914 Workers' Credit Unionin avatessa ovensa sulat, tiukat vyötäimet ja smok- kit olivat viimeisintä huutoa iltavaatetuksessa. All-Sea- son Costume Shopin omistaja Pat LaCoste esittelee kuvassa vuoden 1914 asuihin puettuja mannekiineja, mitkä olivat näytteillä WRU:n pääkonttorissa syyskuun aikana. Näyttely oli yksi monista Workers' Credit Unionin 75-vuotisjuhallsuuksista.

Tanssit Saiman Puistossa

Lauantaina
Lokak. 14. p:nä
klo 8 - 12 illalla

Veikko Honkala soittaa

Kaikki tervetulleita!
Finnish American Club of Saima

Maynardin Kalevaisten Myyjäiset

Fort Pond, Littleton, MA

Lauantaina, lokak. 14 p.
klo 9:30 aam - 2:00 ip.

Sunnuntaina, lokak. 15 p.
klo 7:30 - 11:30 aam.

Aamiainen
stipendirahaston hyväksi

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittioita uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastimia. Kitchenaid astianpesukoneita

Kaikenlaisia vakuutuksia . . . Puhutaan Suomea

NIEMI INSURANCE AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

Täydellinen vakuutuspalvelu
**KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN**

AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St.
Fitchburg, MA
Puh. 343-4853
Eino E. Niinimäki

71 Main St.
Westminster, MA
Puh. 874-5323
Glenn E. Niinimäki
Kevin D. Nivala

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

Suomalaiset perinteet esillä

GARDNER, MA - Gardner Heritage State Park Visitor's Center:n tiloissa on esillä suomalaisista perinteistä kertova näyttely.

Museon osoite on 26 Lake St. ja aukioloajat ovat tiistaista lauantaihin klo 9:00 aam. - 4:30 ip. ja sunnuntaisin klo 12 - 4:30 ip. Museoon on vapaa pääsy. Lisätietoja saa soittamalla numeroon (508) 630-1497.

Loka- ja marraskuun aikana järjestetään useita käsityö- ja leivontatilaisuuksia, mitkä ovat avoinna kaikille halukkaille.

Kuvat ylhäältä alas vasemmalta:

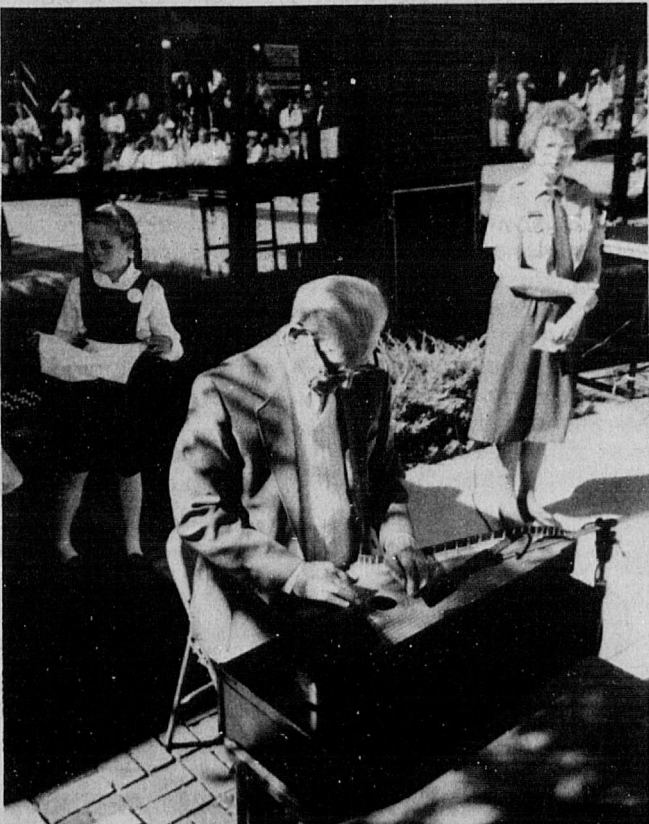
Aidon suomalaissaunan pysyttivät Wilho Aalto ja George Engman. Materiaalit lahjoitti Eino Järvenpää.

Helen ja Lily Hannula tarjoilivat herkkuja avajaispäivän juhlayleisölle.

Gardnerilainen Matti Rauma viihdytti kanteleella. Takana oikealla organisoi Betsy Hannula.

Kansantanshuja nähtiin sekä lasten että aikuisten esittämänä. Yläkuvassa Revontulet vauhdissa, alla Kuutamo meno päällä.

Lokakuu omistettu rintasyövälle

FITCHBURG, MA - American Cancer Society on julistanut lokakuun rintasyövän kuukaudeksi voidakseen valistaa amerikkalaisia naisia vuotuisten mammogram-testien tärkeydestä.

American Cancer Societyn kansallinen presidentti tri Harold P. Freemanin muistuttaa, että varhaisessa vaiheessa havaitun kasvaimen kantajista 80 - 90 prosenttia ylittää viisivuotisen toipumisrajan.

Avatessaan kansallisen rintasyöpäkuukauden Barbara Bush kehotti kaikkia 40-vuotiaita ja sitä vanhempia naisia osallistumaan vuosittaisiin mammogram-kuvauksiin.

Rintasyöpä iskee joka kymmenenteen amerikkalaiseen naiseen. Se on myös yleisin

syöpämuoto Yhdysvaltain naisväestössä ja vain keuhkosyöpä voittaa sen naiskuolleisuutta koskeissa syöpätilastoissa.

American Cancer Societyn mukaan tänä vuonna tullaan määrittelemään 142,000 uutta rintasyöpätapausta, joista 43,000 johtaa kuolemaan. Mammogramin myönteisistä vaikutuksista huolimatta vain

15 prosenttia amerikkalaisista naisista käy vakituksissa mammogram-kuvauksissa.

American Cancer Societyn Massachusettsin jaoston presidentti tri Lowell Schnipperin mukaan suurin osa naisista läpäisisi kuvauksen puhtain paperein, mielenrauhan kannalta merkittävä seikka.

Finlandia Foundation Boston Chapter

Finlandia Foundationin Bostonin jaoston lokakuun kokous pidetään sunnuntaina, lokak. 22. p:nä klo 3 iltapäivällä St. Paul Evangelical Lutheran kirkossa, 929 Concord Turnpike (Rte. 2), Arlington, MA.

Arvostettu amerikkansuomalainen taitelija ja runoilija Marlene Ekola Gerberick toimii puhujana. Michiganin suomalaisseuduilla syntynyt ja kasvanut Gerberick asuu Bath, Mainessa.

Viimeisten 25 vuoden aikana Gerberickin töitä on ollut näytteillä kautta Yhdysvaltojen sekä Kuopiossa Suomessa. Hän on luennoinut monissa taidekouluissa ja hänen runojaan on julkaistu amerikkalaisissa kirjallisuuskustannuksissa.

Osanottajat saavat tutustua Gerberickin taiteelliseen tuotantoon dioiden muodossa. Lisäksi hän lukee kirjoittamiinsa runoja.

EXPERIENCE THE DIFFERENCE HUHTALA OIL CO. MAIN STREET, EAST TEMPLETON

- LOCALLY OWNED
- OUR THIRD GENERATION
- 7 OIL DELIVERY TRUCKS
- 13 LICENSED TECHNICIANS
- 24 HOUR BURNER SERVICE
- 43 YEARS OF DEPENDABILITY
- AUTOMATIC OR CALL IN SERVICE
- NEW CUSTOMERS ALWAYS WELCOME

FUEL OIL

LOW COMPETITIVE PRICES
VOLUME DISCOUNTS

CASH ON DELIVERY
or within 10 Days
with established credit
MINIMUM 150 GALLONS

CALL 632-1221

Our service area is from North Rutland to Orange

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Harri Holkeria pitää 47 prosenttia sopivana ja 44 prosenttia sopimattomana presidentiksi.

Mauno Koivisto on tämänkin gallupin mukaan sopiva presidentiksi.

...ja kansa vastaa

Värynen ei käy presidentiksi

Tuoreessa mielipidetutkimuksessa lähes kaksi kolmannesta vastanneista arvioi, ettei keskustan puheenjohtaja **Paavo Värynen** ole sopiva presidentiksi. 28 prosenttia puolestaan katsoo, että Värynen on sopiva virkaan.

Mauno Koivistoa pitää sopivana presidentiksi 81 prosenttia, **Harri Holkeria** 47 prosenttia ja **Kalevi Sorsaa** 46 prosenttia haastatelluista. Kielteisen arvion Koiviston sopivuudesta antoi 15 prosenttia vastanneista. Holkerin katsoi sopimattomaksi 44 prosenttia ja Sorsan samoin 44 prosenttia vastaajista.

Suomen Gallupin Iltä-Sanomille tekemässä kyselyssä haastateltiin yli 500:aa ihmistä edellisviikon sunnuntaina, maanantaina ja tiistaina, jolloin **Ahti Karjalaisen** muistelmien aiheuttama kohu oli jo noussut.

Kalevi Sorsan kannatus presidentiksi on kasvanut viime toukokuusta 3 prosenttiyksikköä.

Tuoreen gallupin mukaan kaksikolmanesta kansasta ei pidä Värystä sopivana presidentiksi.

Kankkunen voitti Australiassa

Juha Kankkunen toi Suomen kauden ensimmäisen voiton ralliautoilun maailmanmestaruussarjassa voitettamalla Australiassa ajettua kymmenennen osakilpailun.

Suomalaismenestyksen täydensi Markku Alen kolmannella sijallaan. Kokonaispisteissä Kankkunen on nyt jaetulla viidennellä sijalla. Alen on kahdeksas.

Oletko muistanut uusia tilauksesi?

Suomalainen kuluttaja saa maksaa 16 miljardia markkaa elintarvikkeiden "rajasuojasta"

Suomalainen kuluttaja pakotetaan maksamaan yhä korkeampia hintoja elintarvikkeista, vaikka valtion tukea sekä maataloudelle että elintarviketeollisuudelle lisätään jatkuvasti. Tukipolitiikka on ajautunut umpikujaan.

Koko järjestelmä - pelloilta ja navetoista myllyihin, meijereihin ja teurastamoihin - on jo niin tuttu, että uudet tukimuodot hukkuvat joukkoon eivätkä enää alenna kuluttajahintoja toivotulla tavalla.

Elintarvikkeiden korkeiden hintojen takana on monta syytä: välinpitämättömät poliitikot, tehottomuuteen joh-

tava automaattinen tukijärjestelmä, maatalouden ja elintarviketeollisuuden kovaotteiset edunvartijat ja kartellinomaisesti vähittäiskauppaa hallitsevat keskusliikkeet...

Suomen elintarviketeollisuudesta suurin osa voi edelleen toimia ulkomaiselta kilpailulta suojassa. Suomalaisen kuluttajien lasketaan OECD:n laskelmien mukaan menettävän erilaisten rajasuojien vuoksi 16 miljardia markkaa vuodessa.

Neljä suurta keskustukkuliikettä hallitsevat päivittäistavarankauppa yli 90-prosenttisesti. Ne voivat "aktiivihin-

noitella" rajalla halvan tuontitavaran huippuhintaan suomalaisen kaupan hyllylle. Kun ne lisäävät yhteistyötään, niiden kilpailu on muuttumassa yhä muodollisemmaksi.

Ainoalta ratkaisulta näyttää asiantuntijoiden mielestä se, että nykyisestä tukijärjestelmästä luovutaan ja tilalle rakennetaan uusi, yksinkertainen ja tehokas ja kilpailua edistävä järjestelmä, avataan rajat ja sallitaan todellinen kilpailu elintarviketehtäjänsä killa tasoilla, pelloilta ruoka-kaupan hyllyille saakka.

Pikku-uutisia

Yöliikenne alkanut Helsingissä

Helsingin kaupungin liikennelaitos on aloittanut läpi yön jatkuvan bussiliikenteen. Yölinjoja hoidetaan seitsemällä bussilinjalta.

Joukkoliikennettä aamuyön tunneiksi ovat toivoneet erityisesti vuorotyössä käyvät.

Kyseessä on kaksi vuotta kestävä kokeilu. Yölinjoilla kaikilta matkustajilta peritään normaalimaksun lisäksi aikuis-

ten kertalipun hinta, koska yöliikenne aiheuttaa lisäkustannuksia.

Rikostilastot synkkenivät

Rikosten määrä on tuoreimpien tilastojen mukaan rajussa kasvussa. Koko maasta kerättyjen tietojen mukaan törkeät rikokset ovat kuluvaan vuoden alkupuoliskolla lisääntyneet useita kymmeniä prosentteja.

Poliisi on huolissaan erityisesti ammattirikollisuudesta, jonka torjumiseen poliisin voimat eivät enää riitä.

Alko kannattaa mainontaa

Alkon hallintoneuvosto on ottanut myönteisen kannan alkoholimainonnan määräaikaiseen kokeiluun.

Alkon mukaan mainonnan tulisi lähteä siitä, että varsinainen myynnin lisäämiseen tähtäävä mainonta olisi kielletty.

Määräaikainen kokeilu voisi Alkon mielestä koskea kaikkia tuotteita, eikä vain mietoja juomia. Sosiaalivaltio ei puolestaan sallisi alkoholin mainontaa edes koemielessä.

Tilaus ja osoitteenmuutos

Osoitteen muuttuessa liittää vanha osoite mukaan

Nimi _____

Osoite _____

Postinumero _____

UUSI TILAUS ☐ UUDISTUS ☐

MAKSU \$ _____

USA: 12kk \$20.00, 6kk \$13.00, 3kk \$9.00
Ulkomaille 12kk \$24.00, 6kk \$17.00

Raivaaja

P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420-0600
Puh. (508) 343-3822

FINNEXPRESS

**FINNTASTIC GROUP FLIGHTS
FINNAIR SCHEDULED SERVICE**

WEEKLY DEPARTURES - WEEKLY RETURNS

LOWEST AVAILABLE AIRFARES FROM

**NEW YORK \$548 - LOS ANGELES \$648
TORONTO \$648**

RULES AVAILABLE UPON REQUEST

**Money saving tax-free connections
from all other airports in North America**
- Business or Pleasure -

ALL YOUR TRAVEL ANYWHERE IN THE WORLD

FOR RESERVATIONS CONTACT:

TRAVEL HANSLIN SERVICE

40 East 49th Street New York, N.Y. 10017

Telephones:

212 832-8989 800 223-0567

"PUHUMME SUOMEA"

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Kokoomusjohto keskustan kimpussa

Pääministeri **Harri Holkeri** (kok.) ja puheenjohtaja **Ilkka Suominen** (kok.) suomivat varsin kovasanaisesti keskustan puheenjohtajaa **Paavo Väyrystä** äskettäisessä valtuuskunnan kokouksessa.

Holkeri katsoi Väyrysen hyödyntävän Euroopan integraatiota oman politikointinsa välineenä. Hän varoitti käyttämästä ulkopoliittikkaa lyömäaseena sisäpolitiikassa. Holkeri antoi ymmärtää, että tämä voi kääntyä Paasikiven-Kekkosen linjaa vastaan.

Kokoomuksen johto torjui SDP:n esityksen taloustapaamisesta. Puolueen kannan esitti puoluesihteerä Pekka Kivelä, joka keskustelelee kuvassa pääministeri Holkerin ja puheenjohtaja Suominen kanssa.

Kokoomusjohdon kaikissa puheenvuoroissa suositettiin varsin kovin sanoja toista suurta porvaripuoluetta Suomen keskustaa.

Rököttämisen aloitti pääministeri Holkeri; joka ihmetteli puheenjohtaja Paavo Väyrysen väitteitä, ettei hallitus ole informoinut eduskuntaa Euroopan yhdyntymisprosessista. Holkeri muistutti hallituksen eduskunnalle antamasta integraatioselonteosta, josta käytettiin yli sata puheenvuoroa.

Hän korosti, että yhdessä-

kään puheenvuorossa kansanedustajat eivät kyseenalaistaneet hallituksen peruslinjaa.

Holkerin mukaan myös eduskunnan ulkoasiainvaliokuntaa on useaan otteeseen informoitu yhdyntymisneuvotteluista, eikä oppositio ole näissä tapaamisissa antanut minkäänlaisia ohjeita hallitukselle.

Holkeri mainitsi, että viimeksi ulkoministeri **Pertti Paasio** (sd) selvitti budjetin lähetekeskustelussa Suomen pyrkimyksiä yhdyntymiskehi-

tykseen.

Holkeri huomautti vielä, että Väyrynen on ulkoasiainvaliokunnan jäsen; epäsuorasti hän ihmetteli, mihin Väyrynen on korvansa laittanut kun valiokunnassa on keskusteltu Euroopan yhdyntymisestä.

Holkeri epäilikin, että Väyrysellä on sama syndrooma kuin entisellä lehtimiehellä: Väyrysellä on harrastusta vain

omien puheittensa lukemiseen ja siteeramiseen.

Valikoiminen ei mahdollista

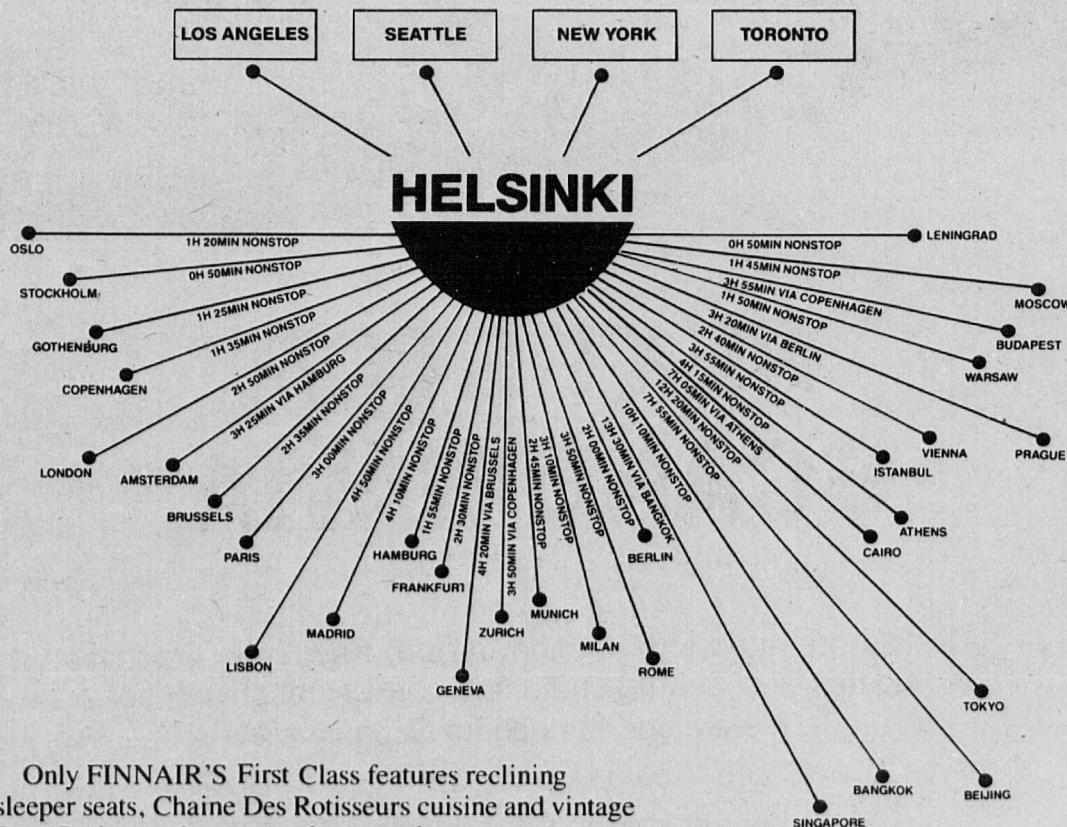
Puheenjohtaja Ilkka Suominen torjui ns. rusinapulla-teorian, jonka mukaan Suomi voisi nyppiä ainoastaan hyvät palat yhdyntymisestä ja irti-

sanoutua huonoista.

Suominen mielestä kansainvälisessä käytännössä tällainen valikoiminen ei ole mahdollista.

Suominen korosti, että ulkomaankaupan varassa elävälle Suomelle yhdyntyminen on merkittävä asia, ja sen peruslinjasta tulisi vallita mahdollisimman laaja yhteisymmärrys.

ONLY FINNAIR COVERS THE WORLD AND ALL FINLAND, TOO.

Only FINNAIR'S First Class features reclining sleeper seats, Chaine Des Rotisseurs cuisine and vintage Dom Perignon champagne for your pleasure.

Only FINNAIR'S Executive Class offers a separate section of unique chaise-chairs with footrests and extra leg room... plus three dinner choices!

Only FINNAIR'S First and Executive Class passengers connecting to another FINNAIR flight in Helsinki get a free sauna or overnight stay with dinner, too.

For more information, contact FINNAIR, Toll Free 800-950-5000; In New York City 212-889-7070. For Cargo or FINNFAST Small Parcel Service, contact FINNAIR Cargo Nationwide, Toll Free 800-221-4300.

Suomalaiset aforismit kirjaksi

Suomalaisia aforismeja on ensimmäisen kerran koottu yhtenäiseksi kokoelmaksi.

Hannu Mäkelän toimittamasta "Suomalaisen aforismitaiteen kultaisesta kirjasta" löytyy esimerkiksi Pentti Saarikosken, Erno Paasilinnan ja Helena Anhavan mielelmiä.

Naispiispoja ei hyväksytty

Lapualla koolla ollut piispainkokous hylkäsi naisten piispuuden äänin 9 - 8.

Vastustajat perustelivat kantansa käytännön syillä. He haluavat antaa naispappeuden tuomille ongelmille selkiintymisaikaa, ennen kuin naispiispuus toteutetaan.

Marmorisia ja graniittisia hautakiviä

BOSLTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja

Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

NIPPA SAUNAKIUKAITA

Laatuvalmistetta sitten 1930 Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskuslämmityslaitteita, Nippa Wild-fire Campstoves, saunakiukaita ja saunan tarpeita.

Nopea toimitus
Bruce Mfg. Inc. P.O.Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906)827-3906
Jälleen myyjä halutaan

Maailman tapahtumia

MAAILMAN ERI KULMILTA

Unkari leikkaa roimasti asetuotantoaan

BUDAPEST, Unkari - Unkari vähentää asetuotantoaan 30 - 40 prosenttia kolmen seuraavan vuoden kuluessa. Unkarilaiset asetehtaat aikovat lisäksi supistaa ensi vuonna vientiään Neuvostoliittoon 45 prosentilla.

Unkarin uutistoimisto MTI kertoi supistussuunnitelmista parisen viikkoa sitten. MTI huomautti Neuvostoliiton olevan Unkarin aseellisuuden suurimpia vientimaita.

Osa sotatarvikkeita valmistavista yrityksistä joutuu näin pian muuttamaan tuotantoaan siviilituotantoon Unkarissa.

MTI arvioi, että yritykset siirtyvät ennen muuta kokeenrakennukseen sekä tietoliikenne- ja tietokonealalle.

Tuhannet protestoivat Itä-Saksassa

Tuhannet ihmiset marssivat viikonloppuna eri puolilla Itä-Saksaa vaatiessaan demokratiaa uudistuksia samalla kun sosialistinen hallitus juhli 40. vuotista olemassaoloaan.

Poliisi pidatti viikonlopun aikana ainakin 700 mielenosoittajaa Itä-Berlinissä, ja satoja vangittiin Dresdenissä.

Itä-Saksan johto on ilmoittanut pysyvänsä nykyisellä poliittisella linjalla huolimatta viime päivien tapahtumista.

Protestit jatkuivat maanantaina, jolloin yli 50,000 itä-saksalaista marssi Leipzigissä vaatiessaan demokratiaa ja vapautta. Muutamien viikkojen takainen iskulause "Me haluamme lähteä", oli vaihtunut; nyt itä-saksalaiset julistivat haluavansa jäädä kotimaahansa. ohjatakseen sen samalle muutoksen tielle, jolle muut Itä-Euroopan valtiot ovat jo kääntyneet.

Unkarin kommunistipuolue remonttiin

Unkarin kommunistisen puolueen puoluekokous hajotti viikonloppuna puolueen ja perusti sen tilalle länsimaista sosialismia ajavan puolueen.

Uudistuksia ajavat puolueen jäsenet saivat enemmistön toimeenpäänevissä 24-jäsenisessä puhemiesistössä.

Uudistuksella pyritään lisäämään puolueen mahdollisuuksia pysyä vallassa ensi vuoden vapaiden vaalien jälkeen.

Äiti ja lapsi odottamassa avustusten jakelua Mekelessä Etiopian edellisen nälänhädän aikana viime vuonna.

Nälänhätä uhkaa jälleen Etiopiassa

NAIROBI - Nälänhätä uhkaa noin 1.7 miljoonaa ihmistä Etiopian kuivuuden vaivamassa pohjois-osassa, ellei alueelle saada pian toimituksi elintarvikeapua, arvioi YK:n alainen Maailman elintarvikeohjelma WFP. Järjestö arvioi äskettäin, että Etiopian olisi saatava noin 242,000 tonnia elintarvikkeita, jotta maa selviäisi tulevasta vuodesta.

"Käytettävissä olevat tiedot on niin hälyttäviä, että WFP vetoaa lahjoittajamaihin elintarvikelahjetysten aloittamiseksi heti", järjestön uutistoimisto Reuterille antamassa lausunnossa sanotaan.

WFP arvioi, että uhanalaiset 1.7 miljoonaa ihmistä käsittävät vain ne, joille voitaisiin saada elintarvikeapua hallituksen valvomista kaupungeista sisällissodan repimässä Pohjois-Etiopiassa. Lukuun eivät sisälly Eritreassa ja Tigressä sissien valvomilla alueilla asuvat etiopialaiset.

Eritrean ja Tigren vapautusliikkeiden avustajajärjestöt ilmoittivat, että niiden valvomil-

la alueilla on 3.6 miljoonaa ihmistä pikaisen ruoka-avun tarpeessa.

WFP:n edustajan mukaan kuivuutta on myös muilla alueilla Pohjois- ja Keski-Etiopiassa, mutta tilanne on kriittisin juuri Eritreassa ja Tigressä. Järjestö arvioi nykyisen kuivuuden olevan yhtä paha kuin vuosina 1987-88. Silloin vain läntisten avustajamaiden nopea toiminta pelasti Etiopian nälänhädältä.

Sisällissota on estänyt avustuskuljetukset maanteitse, ja avustajajärjestöt ovat joutuneet käyttämään kalliita ilmakuljetuksia vaikeakulkuisille seuduille. Lähteiden mukaan avustukset tulisi saada kuljetetuiksi sekä Etiopian hallituksen hallussa oleville että kapinallisten valvomille alueille, jotta katastrofilta välttyttäisiin.

Eritrean alueen avustusten arveltiin helpottuvan, kun hallitus ja Eritrean kansan vapautusrintama EPLF jatkavat rauhantunnustelujaan maraskuussa Keniassa.

NEXT STOP, SCANDINAVIA

SAS flies non stop to Scandinavia from New York, Chicago, Los Angeles and Seattle and offers convenient connections to more cities throughout Scandinavia.

See your travel agent or call SAS, toll free, 1-800-221-2350.
Make your next stop Scandinavia, with SAS.

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES